

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 32 Din, pol leta 18 Din, četrletna 8 Din. Izven Jugoslavije 64 Din. Naročnina se pošuje na upravnostvo »Slov. Gospodarja« v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — List se določilja do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Tel. interurban 113.

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravnost sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprime reklamacije so poštnine proste. Cekovni račun poštnega urada Ljubljana 10.603. Telefon interurban 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

22. številka.

Maribor, dne 2. junija 1927.

61. letnik.

Dr. Josip Hohnjec.

Pismo iz orienta.

Jeruzalem, 19. majnika.

»Ako tebe pozabim, Jeruzalem, naj se pozabi moja desnica, jezik naj mi obtiči na nebu, ako se ne bom spominjal tebe, ako ne bom stavljal Jeruzalema za največje veselje svoje: tako so zasluženi Izraelci žalovali in hrepeneli ob rekah babilonskih. Svojemu žalovanju in hrepenuju so dali pesniški izraz v slovečem 136. psalmu, iz koga so vzete uvodoma navedene besede.

Jeruzalem je v resnici bil največje veselje vsega izraelskega ljudstva. Bil je največje in najlepše mesto, ki si ga je postavil ta narod in ki ga je okrasil z najlepšim in najdragocenijim, kar je zmogel. Bil je njegovo duhovno in politično središče.

Tudi za kristjana je Jeruzalem predmet največjega veselja. V tem mestu je Zveličar tolkokrat bival. Za to mesto se je največ trudil. Nad njim je brdko plakal. Skozi njegove ulice je nesel križ, na katerem je pretrpel največje muke za grehe vsega človeštva. To mesto je bilo kraj ter hkrati priča njegovega zmagoslavnega vstajenja in vnebohoda. To mesto je bilo izhodišče krščanstva, ki so ga apostoli vsled Gospodovega naročila iz tega mesta ponesli na vse strani tedaj znanega sveta. Kako bi torej to mesto ne bilo predmet duhovnega veselja in cilj vročega hrepenjenja za kristjana!

To je bil glavni nagib nam štirinajsterim (11 Slovencem in 3 Hrvatom), ki smo koncem aprila odpotovali v orient (v iztočne kraje).

I.

Na potu v Palestino smo se oglasili v zemlji, v kateri je Bog izvoljeno ljudstvo stare zaveze cela stoletja pripravljalo na njegov poklic in katero je s svojo prisotnostjo osrečila in blagoslovila tudi sv. Družina. To je Egipt. Čudovita dežela. Ne sedanji Egipt, marveč Egipt starega egiptskega ljudstva, njegovih prosvetljenih duhovnikov in njegovih mogočnih faraonov.

Kdor hoče spoznati Egipt in njegov pomen za kulturo, znanost in umetnost človeštva, ta ne sme hoditi po ulicah Kaire, modernega glavnega mesta, marveč mora iti k piramidam in puščavo v okolici Kairini. Iti mora na razvaline Memfisa, prve prestolnice egiptskih faraonov (dve uri hoda južno od Kaire), peljati se mora v Gornji Egipt v starodavno mesto Tebe, ki je bilo naslednica Memfisa kot prestolnica faraonov. Ogromne razvaline templjev, orjaški kipi raznih egiptskih bogov in faraonov, globoko v skalo izse

kami grobovi kraljev, ki predstavljajo pravcate podzemeljske palače mrtvih faraonov, opremljene s takšnimi umetninami in dragocenostmi, da se z njimi izdaleka ne morejo meriti grobnice vseh drugih kronanih glav na svetu, tudi najslavnejših in najmogočnejših: vse to kaže ter spričuje, kaj je bil stari Egipt in kaj so bili stari Egipčani.

Bil je to narod, ki je bil globoko prešinjen z idejo večnosti. Večnost je merilo, ki se ga je ta narod posluževal pri gradnji templjev in kraljevskih grobnic. Zato so vse te zgradbe tako orjaško velike. Cheopsova piramida v vasi Gize pri Kairu, ki je služila kot grob faraona Cheopsa, je najbolj masivna zgradba na svetu. Njena višina znaša 137 metrov (izpočetka 146 m), vsaka njenih štiri strani je dolga 227½ m (prej 233 m). Zidovi predstavljajo še sedaj 2,325.000 kubičnih metrov. Velikanska cerkev sv. Petra v Rimu bi v tej piramidi imela dovolj prostora. Ta veličastna zgradba se odlikuje ne samo po svoji orjaški velikosti, marveč tudi po svoji starosti. Ko je bil očak Abraham v Egiptu, je že stala. Sezidal jo je faraon Cheops okoli leta 2850 pred Kristusom. Kakor poroča grški zgodovinar Herodot, je to piramido delalo 100.000 ljudi 20 let. Razume se, da so ti ljudje delali ne celo leto, marveč samo za časa Nilove povodnj, ko je delo na polju počivalo. Še en primer za ogromnost dimenzi, ki so se jih posluževali stari Egipčani! Pred piramidami v Gize stoji sfinga: telo počivajočega leva s človeško (moško) glavo. Dolgost tega spomenika, ki je za faraone bil znamenje njihovega božanskega vladarskega poklica, znaša od krempila do repa 50 m, visocina 20 m; fino izdelan obraz je 4.18 m širok, uho meri 1.38 m, nos 1.70 m.

Kako je vse duševno življenje starega egiptovskega ljudstva obvladovalo ideja neumrlosti in večnega življenja, dokazujejo poleg orjaških zgradi in kipov tudi podobe, izklesane v zide ali naslikane na stene templjev in grobnic. V njih je predstavljeno vse to, kar je v zvezi z usodo in življenjem duše po smrti telesa: sodba pred bogom Ozirisom in njegovimi sodnijskimi prisedniki, vožnja duše v borbi solnčnega boga, vse priprave in vsa sredstva, da se more življenje tudi po smrti telesa ohraniti, nadaljevati, vzdrževati, čim največje lepšati in osrečiti. Že sam egiptski muzej v Kairu nudi opazovalcu nazorno sliko miselnosti sta rnil Egipčanov. Bogata zbirka spomenikov, kipov, slik, podob, rakev za mumije, samih mumij in vseh predmetov, ki so bili najdeni po templjih in grobničah, poduči opazovalca bolj nego cela vrsta strokovnjaško pisanih knjig o nitiščenju in življenju velenadarjenega egiptskega ljudstva.

Mimogrede bodi omenjeno, da so se obiskovalci muzeja iz Evrope najbolj zanimali za stvari, prinešene v mu-

zej iz Tutanchamonove grobnice v Tebah. Ta grob sta pred tremi leti med drugimi kraljevskimi grobovi v Tebah, in sicer tik ob sedanjem cesti, ki vodi sredi med grobnicami, našla lord Carnavon in Howard Carter. Ko smo bili na tebanskem grobišču, smo našli vhod v grobničo zasut. V grobniči je še ostala mumija Tutanchamona, ki je živel in vladal okoli leta 1360 pred Kristusom, stvari, ki so jih našli, pa so prenesli v muzej v Kairi. Kdor gleda te predmete, ki so bili najdeni v Tutanchamonovi grobniči in ki jih je toliko, da sta do zdaj z njimi napolnjene dve veliki sobi, ta si more predstaviti, kakšne umetnine in zaklade, kakšne zanimivosti in dragocenosti so vsebovale grobnice egipčanskih faraonov.

Ne bom se spuščal v opisovanje podrobnosti, ker ni to namen kratkega pisma, ki ga posiljam svojim ljubim slovenskim rojakom v domovino. Pripominjam še kot samoposebi umetvno, da smo v Egiptu obiskovali kraje, ki ohranajo spomine krščanske tradicije (starega krščanskega izročila) na sv. Družino in njeno bivanje v Egiptu. To sta pred vsem Marijino drevo na ozemlju nekdanjega slavnega mesta Heliopolis v sedanjih siromašnih vasi Matarije bližu Kaire — starodavno drevo, ki se je tekom stoletij iz korenin prenavljalo ter danes obstoji samo še iz dveh debel, pod kojim je po stari legendi Marija z Jezuškom počivala na begu v Egipt, in pa v stari Kairi pod Marijino cerkvijo Koptov (egipčanskih krščjanov) mala kapelica, v kateri je po stari legendi Sitte Mirjam (sv. Marija) z božjim Detetom dalje časa prebivala.

II.

Jeruzalem! Težko je opisati čustva, ki obvladajo človeka pri obisku jeruzalemskih svetišč. Pred našim duševnim očesom vstaja ljubezna podoba božjega Zveličarja, ki v spremstvu apostolov in učencev hodi po ulicah Jeruzalema. Njegov ljubezni pol pogled, njegova beseda, ki prihaja iz srca, vabi z veliko privlačno silo. Ljudstvo drži za njim. Zlasti bolniki in siromaki mu sledijo. Grešniki gredo za njim. Veliki učenik zdravi duše in telesa. Njegova beseda uči, njegov pogled tolaži, njegova milost osrečuje. Množice se ga oklepajo v dnevno rastočem številu. Njegovi nasprotniki, farizeji in pismarji, kugejo črne naklepe, kako bi se ga iznebili. Resnice ne morejo prenesti, zato mora učitelj resnice umreti. Svojega srca nočejo očistiti grdobij in hudobij, zato hočejo odstraniti njega, koga pogled sega do globočine njihovih z grehi in ostudnostim napolnjenih srce.

Iz hiše njegovega Očeta, iz templja božjega, so napravili jame razbojnike. Gospod hoče to hišo očistiti razboj-

Januš Golec:

Maščevanje rakarja.

Preko jezov na Sotli so metalni mlinarji z lopatami poginule rake. Lovci na rake — takozvani rakarji — so vili roke v obupu pri pogledu na žrtve kuge, ki je uničila kar preko noči na milijarde rakov. Obsotelski posestniki in gospodarji so bili resnega mnenja: »Bog že ve, kaj stori in prav je tako. Saj že leta nisi mogel dobiti kosca ali mlatiča, ker je stikal vse za raki ob Sotli in njenih pritočih.«

Ravno Sotla in vsi potoki, ki se izteklajo v njo, so bili pred pojavitvijo kuge izredno bogati na rakah. Se ni bilo treba truditi nič kaj posebno, ker vsak še tako leni rakar je zasužil na teden po 6 goldinarjev za nalovljeni plen.

Lovili so rake po dnevu v majhne mrežice, katerim so rekali: ravšči. Nad mrežico je nataknal rakar na tanko šibo kos mrhovine ali žabo in čakal, kedad se bodo spustili raki nad vabo. Eden je imel nastavljenih po 6—10 ravščev, se zležaval v travi in hodil gledat, v katero mrežico se je že zmotil kak prav velik rak. V letih račjega izobilja ni bilo po celih Obsotelski dolini niti ene žabe. Ako je pa kvaknali katera, se je spustilo za njo po deset rakarjev.

Po dnevu so lovili rake v mrežice, v noči s pomočjo plamteče goreče slame, ker za raka ima luč posebno privlačnost in ga nekako omoti. Nalovljene rake so devali v posebne zaboje, v katerih so jih krmili s svežimi koprivami. Ti zabori so bili pritrjeni za verige po tolminih potokov in narejeni tako, da je tekla skozi vodo. Vsak teden je obšel celo Obsotelsko dolino židovski prekupec, ki je kupoval rake in jih prodajal v mesta.

Posestniki travnikov so bili nepopisno nevoljni, ker so jim steptali rakarji seno in otavo in še kregati se ni smeli, ker sicer bi bil izginil za vedno v kakem tolminu s privezanim kamnom krog vratu. Med lovci na rake so bili sami krepki fantje ter može in to Štajerci in Hrvati. Razsežnost lovišč so si razdelili po nekakem tihem sporazumu in največji ter najmočnejši je posedal najdaljši okoliš. Med rakarji je prišlo večkrat do krvavih medsebojnih obračunov in tako marsikateri je izginil, da ga ni videl nikdo več.

Ti lovci na rake bi bili lahko postali po letih bogati, a je bil vsak suh na žepu kot cerkvena miš na želodec. Zaslužek je bil lahek, zaprava še lažja pri popivanju. Kako tihotapstvo je gojil lov na rake delamržnost, lenuharjenje, postopaštvo, pijnanje in nazadnje še uprav kajnovske zločine.

Edina dobra stran, katero bi bilo treba omeniti pri omenku račjega lava, je ta: Pri nočnem letanju za raki so se ustvarjale pravljice o povodnem možu ter deklicah, ki so na pol človek in na pol riba. Teh ljudskih pripovedek je še danes med narodom v Obsotelski dolini vse polno in so nekatere prav zanimive radi izvirnosti. Povdariti tudi treba, da je bilo med še tako orjaškimi rakarji razširjeno — babjeverje.

Najgršje maščevanje nad tovarišem rakarjem je bilo to, ako je opravil kateri v oni zabori z nalovljenimi raki malo potrebo. V tem slučaju so pogimili vse raki in izsledili krovca se je poravnala po navadi s krvjo.

Danes je pozabilo na račje zaklade v Obsotelski dolini vse in pomnijo čase, ko je uničila rake kuga, le še bolj stari ljudje, ki trdijo tudi danes: Bogastvo Sotle in njenih pritočih na rakah je rodilo mnogo več zla, nego je vrglo dobička.

Na ognjišču sem posedal po večerih v otroški dobi in poslušal povesti stare naše Roze, ki je kuhalna večerjo, ko je luščila ostala družina v hiši fižol, koruso, bučnice itd. Nekega zimskega večera sem bil ves zatopljen v že gotovo stokrat slišano pravljico o zlatem vozičku, ko je stopla v kuhinjo znana beračica, katero je poznaš vse pod imenom Šnofla. Ni govorila in odšla takoj po sprejemu še takoj malenkostnega milodara? Ženska je bila visoke postave, suha kot fižolovka, a v mladosti gotovo lepega obraza.

S staro Rozo sta bili dobri znanki, sta si med seboj le samo kimali, ker Šnofla ni govorila.

Že omenjenega večera jeje odrezala Roza debel kos kruha, jeje dala prgišče moke in beračico je vzela noč. Ko so se zaprla za njo kuhinjska vrata, Roza ni nadaljevala povesti o zlatem vozičku, se zamislila in prekinila molk:

»Ko bi Šnofla govorila, ta bi ti znala povedati mnogo več nego jaz.«

Vzbudila se mi je radovednost in silil sem v staro pustunjo, naj mi pove kaj več o mutasti beračici, o kateri sem znal le to, da je pravijo — Šnofla. Roza je dvomila, da bi jaz tedaj razumel Šnofline doživljaj, ker sem še le premlad, vendar je ustregla moji nestrnosti in mi zupala to-le:

Šnofla je bila v mladosti lepo in od moškega oka iskano dekle. Živila je v čisto lični kočici s svojo materjo tamkaj za hrastovim gajem ob Sotli. Ni se mučila z delom, ker je skrbela za njo mati in sploh so govorili, da živita ti dve ženski v izobilju po grofovsko, ker je pač hčerkina lepota dobičkanosa. Za posest Šnoflinega srca sta se postopovali Hrvat Kovačevič Ivica in Štajerski potegon Kljukarjev Boštjan. Oba sta bila rakarja ter sta veliko zaslužila in vse je šlo za vzdrževanje obeh Šnofel. Mati in hči sta znali uravnati v ženski pretkanosti vse tako, da Zagorec in Štajerc nista znala, da sta tekmeca, ampak je bil vsak uverjen, da sedi sam v ljubezenskem sedlu. Ivica in Boštjan sta se med seboj poznal, ker sta si bila brata po poklicu, se tudi večkrat srečala ob Sotli, o kakem so vpraševali ali poplehlo po maščevanju dolgo časa ni bilo niti govora. To plavjanje mlade Šnofle v dveh ljubezenskih volah je trajalo precej dolgo, dokler ga niso za vedno onemogočili nevošljivi jeziki. Nekdo je pokazal Boštjanu še eno sled moških nog, ki je vodila izpred Šnoflinega okna. Mladi Kljukar se je čutil bolj poklicanega za zakonsko vez

s Šnoflo in to že radi tega, ker je bil po rodu Štajerc, — Hrvat si naj hladil srce krog zagorskih bajt.

V očiten boj se ni upal spustiti s Hrvatom, ker je bil ta močnejši, pač pa mu je uničeval rake v zaborih in spravil tekmece ob tendenski izkupiček. Bil je uverjen, če bo voglaril Hrvat krog Šnofline kočice praznih rok, bo odnesel kmalu ne le korbico, ampak kar celo koč zavrnjene ljubezni preko Sotle.

S časom se je Ivica tudi zasvitalo, odkod in zakaj to maščevanje nad njegovimi raki. Že po naravi je bil veliko razburljivejši od Boštjana in sklemil s Štajercem obračun za vedno. Dolgo je sicer čakal, konečno mu je prinesel Kljukar v mlini. Srečala sta se v pozni noči ur na zagorski strani pri Ivičinem zaboru. Padel je samo eden udarec, Boštjan se je zgrudil in ni vstal nikdar več.

Ivica je bil brez tekmeca in pohajal sam k Šnoflam, ki se ne niso izpravljale, kod hodi Boštjan, ker ga ni spravil spregled že cele tedne. Zagorec je nosil materi in hčeri vsak drugi večer žive rake, ki so imeli škarje, kakor moška pest in so bili okusni še prav posebno. Kar cele mesece sta prejemali ženski poleg drugih slastne račje datorev in se zibali v zavesti: Boštjan je sam opustil ljubimkanje, ker je gotovo zvedel, da ima Kovačevičev Ivica več upanja.

Hrvat je bil malodane vsakdanji gost pri Šnoflah. — Nekoga večera je samo krepko potrkal na okno, kjer je spala hčerka in je pošepnil, da se mu mudi noč, prinesel je pa njej lepo darilo, katerega bo zelo vesela. Ivica je vzela noč in radovedna Šnofla iz postelje,

niškega mišljenja in ravnanja ter jo pretvoriti v pravo in stinito hišo božjo, kakor so jo v svojem preroškem duhu naslikali najboljši in najsvetješi možje izraelskega naroda. Voditelji ljudstva tega ne dovolijo. Zato jim napove, da je tempelj dovršil svoj cilj. Vaša hiša bo ostala pusta, tako jim napove Gospod. Judge se mu smejijo, danes pa plakajo s solzami in bridkim ihtenjem ob edinem zidu, ki jim je še ostal od nekdaj takoj veličastnega in sijajnega templja: prizor, ki nas je pri prvem pojavi globoko pretresel.

Iz ozračja farizejske hinavščine in hudobnosti se Gospod kaj rad umika v samoto Oljske gore. Tamkaj s prisrčnimi besedami uvaja svoje učence v bistvenosti in tajnosti svojega nauka ter jih z besedami in zgledom uči moliti. Na to nas spominjata dve v stare čase nazaj segajoči cerkvici: cerkvica, posvečena credi (veroizpovedi) in cerkvica, posvečena očenašu. V tej cerkvici, ki je sedaj v posesti francoskih karmeličank, odnosno na hodniku ob njej je veliko število kamenenih plošč z očenašem v raznih jezikih. Med njimi se tudi nahaja plošča s slovenskim očenašem, in sicer ne na hodniku, ampak na odličnem mestu v sami cerkvici, na evangeljski strani.

V zatočišče Oljske gore, in sicer v vrt Getsemani, se zateče Gospod v noči pred svojim trpljenjem. Na Sionski gori je obhajal s svojimi apostoli zadnjo večerjo, pri kateri je ustanoval zakrament božje ljubezni, zakrament sv. Rešnjega Telesa. Na potu s Siona v dolino in preko Kidrona govori apostolom zlate besede, polne opomina in tolažbe ter gorečih molitiv. Prišedši v Getsemani, se globoko zatopi v molitev. Iz globočine njegovega srca prihajajo vzdihni in kapljice krvi mu porosijo razpoteno čelo. V Getsemanskem vrtu, ki je v posesti katoličanov in v upravi franciškanov, smo videli starodavne oljke, po številu 8, od starosti razrvane in razpokle, ki menda same niso videle pretresljivih prizorov molitve in krvavega potu Gospodovega, pač pa v svojih prednikih, na kajih mestu in morda iz kajih korenin so izrastle. Prijazni ocjetje franciškanom so nam dali za spomin karto getsemanskega vrtu s cerkvijo in list oljčnega drevesa s primerno molitvijo.

Je še drug spomin na Jeruzalem in na najvažnejše, najsvetješ in najblagovitejše, kar se je v njem zgodilo. Po ta spomin ni treba iti v Jeruzalem. Ni treba za njega zaprositi zasljužnih in zvestih čuvanje sv. dežele in njenih svetišč, očetov franciškanov. Ta spomin si moreš oskrbeti doma. Najdeš ga v vsakem molitveniku. Če nimaš molitvenika, ga najdeš v vsaki cerkvi. To je križev pot Gospodov s svojimi 14 postajami. V Jeruzalemu, v njegovih ulicah in zgradbah in na njegovih višinah so tiste postaje, kajih podobe vidimo po vesoljnem krščanskem svetu. Tukaj se je prvič obhajala pobožnost križevega puta, obhajal jo je na prvi veliki petek sam naš Zveličar in najvišji duhovnik, ki je na križu izvršil dovršil največjo in edino zvezlavno daritev za vse ljudi vseh časov, krvavo daritev včlovečenega Sinu božjega. Kot pozorišče te presvete in zvezlavne daritve je Jeruzalem sveto mesto za vse kristjane.

Kot jeruzalemski romarij smo se potrudili v pravem duhu slediti Gospodu na križevem potu od postaje do postaje, do 14. postaje v božjem grobu. Cerkve božjega groba, kako čudovit je njen utis na krščansko srce! V njenem okrilju je poleg mesta, kamor je bilo pokopano mrtvo telo Gospodovo, tudi gora Kalvarija, kjer je na križu trpel in umrl Zveličar sveta. Prvo veličastno cerkev je nad temi svetimi prostori sezidal prvi krščanski cesar Konstantin Veliki ter je bila posvečena leta 336. Ta cerkev ni več ohranjena, ker so jo porušili Perzijci leta 614. Pač pa je ohranjanja od Konstantina Velikega zgrajena in od cesarja Justinijanega prezidana cerkev nad votilino Gospodovega rojstva v Betlehemu, ki s svojo starodavnostjo in veličastnostjo globoko učinkuje na človeka. Sedanja cerkev božjega groba v Jeruzalemu je sezidana v bistvenih delih od križarjev v 12. stoletju. Bila bi v lepšem stanju, ako bi samo bila v rokah katoličanov. Sedaj je posest cerkve razdeljena razven katoličanov tudi na razkolne Grke, Armence, Kopote in Sirce. To je žalostna slika razdeljene oblike Gospodove! Nastop razkolnikov v cerkvi božjega groba je takšen, da v veliki meri moti pobožnost katoličkih vernikov, ki bi se tukaj radi z duhom in srečem zatopili v skrivenosti in prizore Gospodovega trpljenja. Iсти prizori se dogajajo tudi v Betlehemu v votilini Jezusovega rojstva, koje posest je razdeljena med katolike in razkolnike. Le cerkvi Oznanjenja v Nazaretu so taki prizori prihranjeni. Svojim dragim rojakom v domovini sporočamo, da nismo na nje posabili, ko nas je parnik odvedel v tujino ter železnica popeljala v sveto deželo, marveč da smo se njih spominjali na vseh svetih krajin, zlasti v Jeruzalemu, Betlehemu in Nazretu. Smatraci se za odpolana svojega naroda, smo se v duhu bavili z njim ter smo njegove zadeve in brige, njegove muke in njegovo trpljenje, njegove napore in cilje smatrali kot bistven predmet naših želja in prošenj. Na Kristusa, ki je vogelni kamen, bodi utemeljena sreča slovenskega ljudstva in njegove domovine! Na njem bodi zasnovan ves napredok slovenske mladine!

Ne silite v mesta!

Beda v mestih vedno večja.

Naj velja to pismo kot resen opomin delavskim slojem po kmetskih občinah. Dasiravno je beda v mestih in industrijskih krajih z vsakim dnem večja, kljub temu opažamo, da silijo ljudje v mesta. Pri meni in drugih mojih prijateljih se vsak dan oglaša veliko število ljudi z deželi, ki isčejo službe. Odkrito povedano, da bi marsikateremu srčno rad ustregel, ali ložje je danes najti zlatnik na cesti, nego kako službo. Brezposelnih, takih revežev, ki nimajo ne kruha, ne službe, ne strehe, je z vsakim dnem več in več. Na zunaj se ta beda tako ne vidi, če pa imaš priliko opazovati to žalostno stanje od blizu, se ti odpira tako žalostna slika, da si žaloste misliti ne moreš.

Zapirajo se tovarne, stare obrti, trgovci pridejo na bogen in posledica tega je odpuščanje delavcev in drugih uslužbencov. Poglejte n. pr., kaj se je zgodilo samo v zadnjih tednih v Mariboru! Stare, dobropeljane trgovine so ustavile plačila. Posledica tega zopetni odpuščanje večjega števila delavcev in drugih uslužbencov. Velika tovarna usna Badl-Halbert ob Dravi bo s 1. julijem ustavila delo in je delavcem že odpovedano. Samo tu bo okoli 20 delavskih družin zgubilo

zaslužek in kruh. Na Teznu je nastala pred leti cela naselbina samih novih tovarn in podjetij. Danes stoji brez dela večina tovarn, ali pa so delo tako zmanjšale, da niti polovica prej zaposlenih delavcev nima dela. Isto je v državnih podjetjih. Kurilnica državnih železnic je odustala letošnjo zimo in spomladi veliko število delavcev. Isto se je zgodilo na progi in drugih obratih. Kakor se sliši, je celo resna nevarnost, da bodo tudi v delavnicih državne železnice, kjer je zaposlnih okoli 1600 delavcev in drugih uslužbencov, začeli odpuščati delavce. In koliko je bilo v letošnjem letu odpuščenih državnih nastavljenec vseh vrst! Kratko rečeno: Ljudi brez službe in brez kruha je danes po mestih in krajih v bližini mest zelo veliko. Da bi se ta žalostni položaj v doglednem času izboljšal, na to ni misliti. Poleg pomanjkanja kruha pa opažamo posebno veliko pomanjkanje stanovanj. Mestna občina pod skrbnim vodstvom župana dr. Leskovarja pridno zida stanovanjske hiše, a kljub temu na stotine ljudi nima prave strehe. Nad 200 železničarskih družin stanuje v vagonih. Mnogo je familij, ki stanujejo po drvarnicah. Kratko rečeno: Razmere v mestih danes niso vabljive. Res je, da tudi na kmetih ni povsod tako, kakor bi si ljudje želeli, ali vendar se danes stokrat ložje dobi kruh in delo na deželi pri kmetu in obrtniku, nego v mestu.

Radi tega sem smatral za svojo dolžnost, da v »Slov. Gospodarju« javno opozorim osobito mlade ljudi, naj ne sišijo v mesta, na železnicu ali v fabrike. Ne povečujte števila stradajočih in bednih! Odkrito povedano: Bolj srečen je danes viničar ali hlapec pri kmetskem gospodarju, kakor pa fabriški delavec, kateri ne ve ne ure ne dneva, kedaj bo on in njegova družina brez kruha in strehe! Človek, ki ima družino, ve in čuti, kako strašno težka je usoda očeta, ki ima kopico otrok, pa jim nima dati kruha in oblike! Vsak dan imam priliko, da poslušam obupno pripovedovanje teh nesrečnežev! Težko je, ko še vsakemu pomagati ne moreš, če tudi bi rad pomagal.

Delavci na kmetih, viničarji, kmetski sinovi in hčere, najemniki in vsi drugi, vzemite si k srcu te vrstice. Ne siliti v mesta in fabrike! Verjemite mi, da boste mnogo bolj srečni kot pastirji, hlapci, dekle ali viničarji pri kmetskem gospodarju, kakor pa kot stradač brezposelnik v mestu.

Dobro bi bilo, da bi naša izobraževalna društva s posebnimi predavanji, gg. duhovniki in učitelji, župani in drugi odločilni može s podučno besedo svarili ljudstvo pred nesmiselnim begom ljudi v mesta. Kmet in kmetica poznata dobroščnost in bratoljubje, kar pri bogatem fabrikantu ne najdeš. V kmetski hiši deliš skupni dom s celo gospodarjevo familijo, v mestu pa še strehe ne najdeš.

Zatorej: Ne zapuščajte kmetskih domov, domačih krajev. Z begom iz dežele v mesta boste napravili nesrečne sebe in svoje. Ob enem pa boste s svojo priselitvijo še morda odvzeli kruh kakemu drugemu trpinu. Ostanite raje na rodni grudi, v domačem kraju!

Franjo Žebot.

Da bomo nasprotnike poznali.

Napredna fronta.

Kadar demokrati pod staro firmo ne upajo več med narod, si izmislijo novo. Zdaj snujejo »napredno fronto«, to je zvezno tistih, ki hočejo napraviti fronto zoper napredek Slovenije. To fronto komandira Žerjav, ki se je v Beogradu pritožil, da SLS za Slovenijo preveč doseže. Videli bomo, kdo je, ki so bo upal v to fronto zoper Slovenijo. Ako bodo to tudi liberalni trgovci in gostilničarji po deželi storili, bodo prejeli podporo iz ostankov Slavenske banke, ne pa od slovenskega ljudstva.

Slovenija — nazadnjaška pokrajina?

Kdo je to zapisal? Ali kak Hrvat ali Srb? Ali Nemec ali Italijan, ali Madžar: Ne! To je napisal demokratski list »Domovina«. Njemu ni znano, da je Slovenija res evropski del Jugoslavije, da so tu kmetje skoro vsi pismeni, da so skoro vsi navajeni poslov v raznih odborih, kjer delujejo za splošen napredok Slovenije. Ako pridejo tuji, se divijo kulturi in izobrazbi našega naroda. Pride pa »Domovina«, pa pritisne lastni domovini pečat — nazadnjaška pokrajina. Ali bomo res pustili, da nas bo mirno psovala »Domovina«, pa jo bomo zato menda še naročili in plačevali? Za 10 letnico majniške deklaracije, ki tudi kaže veliko politično zrelost našega naroda ni imela »Domovina« druge pozdravne besede kot — nazadnjaška pokrajina! —

»Snovanje nove klerikalne stranke!«

Demokrati vidijo, da se snuje »nova klerikalna stranka«. Ceprav z veseljem to priobčujejo, jih je pa v resnicu vendarle strah, kaj če bi to res bilo? Če bi to res bilo, potem še le bo demokratom hudo, ker jih bodo kar od dveh strani! Pri nas nas je toliko, da bo SLS še vedno najmočnejša stranka, ceprav demokrati sami ustanove »klerikalno« stranko. — Da pa naši ljudi s takimi slaminatimi strahovi ne bodo spravili demokrati iz ravnotežja, je več kot jasno.

Radičevci ugotavljajo . . .

Pa kaj? Same take reči, ki jih morajo znova povdarjati, kakor jud ponovno hvali slabu blago, da je edina rešitev našega kmeta — radičevščina. Naj ugotovijo, kako je Radič že neštehotrak zoper Slovenijo in slovenski narod vodil svojo politiko. Naj ugotovijo, kako so se sami z njim sprli in postavili dvojno kandidatno listo v Prekmurju. Naj ugotovijo, da soglašajo z njim v napadih na katoliško Cerkev, v podpiranju odpadov od katoliške Cerkev, kot to delajo po Hrvaskem. Naj ugotovijo dalje to, kaj je Radič vsa leta, kar je bil v vladi, storil za Slovenijo, ki bi se mu naj zaupala? Ali ni centraliziral mnoge urade v Zagreb? Ali se ni trudil, da davčno močne centrale spravi iz Slovenije v Zagreb, da bi doli od slovenskega bogastva prejemali davčne dodohode, Slovenija pa naj bi garala, tu pa naj bi vse le kmet plačeval? Naj ugotovijo, čigava politika je neiskrena, ali dr. Koroščeva ali Radičeva! Ali je dr. Koroščec svojo politiko tako vrtel kakor Radič, ki je bil v teh 9 letih po prevratu že vse, samo pameten politik še ne! Naj ugotovijo zato brezglavost Radičeve politike, pa brezglavost radičevske politike v Sloveniji, kjer so si vsled svoje brezglavosti postavili hrvaškega voditelja za vodstvo slovenske politične stranke. Mi bomo le to ugotovili, da se SLS ne bo zrušila, da se utrujuje, raste in zavoljo tega, ker dela za narod, ki pozna njen delo in ji bo za to ostal zvest kakor SLS njemu.

Radičevci zoper naše organizacije.

Da bi mogli še bolj pokazati svojo jezo nad SLS, so začeli radičevci napadati naše krščanske prosvetne organizacije. Ta napad jih še posebno razkrinkuje. Le poglejmo po naših vaseh, pa sprašujmo, ali res naše organizacije prirejajo plese in večne veselice ali pa jih prirejajo drugi, ki niso ravno v vrstah SLS. Če bomo priobčili to statistiko, tedaj bo pač »Kmetijski list« za svoja društva kmetskih fantov in deklet prejel prvenstvo!

»Kmet — kmet« in kandidatje.

Da bomo poznali lažnjivost radičevske gesla »Kmet — kmet«, ki ga radičevski glasilo vsakokrat priobčuje, moramo objaviti iz istega lista tudi to-le: V članku »o kandidatih« pape nameč tako-le: »In kaj je z intelektualci in šolanimi ljudmi, ki bivajo v mestih, pa bi hoteli kandidirati na deželi? Ali jim odpremo vrata v okraje ali ne? Jaz mislim, da, če zadostijo gornjim pogojem« (da so nameč radičevci). — Tako torej izgleda ta »kmet — kmet«! Če je karkoli v mestu, pa hoče na deželi kandidirati, je takoj kmet, samo da je radičevčec. Naš kmet pa pozna take »mastne kmete«, vidi jih sicer le tedaj, kadar so volitve, a čuti jih, če pride v mesto. Naš kmet pozna pa tudi one šolane ljudi, ki pa res žive ž njim na deželi, ki se zanj žrtvujejo, to so katoliški duhovniki. Ti delijo z njim njegovo veselje in njegovo bol, ti tudi kmetujejo z njim in žive z njim vred težko, do skrajnosti skromno življenje. Pa mislijo radičevci, da bodo s svojimi »mestnimi kmeti« mogli nadomestiti delo katoliške duhovščine? Naš kmet ve, da ne, za to ne da niti enega delavca svojega voditelja, pa magari je priprost kaplan, za vse radičevske »mestne kmete«.

»Kmetijska družba« — in Gradec.

Ker smo zadnji omenili znamenito gospodarstvo »Kmetijske družbe« po radičevcih, smo dobili odgovor, da naj gledamo, da dobimo kaj od centrale iz Gradca. — Tega pa ne razumem! Ali je mar Gradec naša centrala? Ali ni »Kmetijska družba« za celo Slovenijo? Ali smo mi Štajerci manj vredni člani »Kmetijske družbe« kot Kranjci? In s kakšno pravico nas gonijo radičevci — v Gradec, v tujo državo? Mi ponavljamo svojo zahtevo: Mi hočemo biti v »Kmetijski družbi« popolnoma enakopravni člani in hočemo, da ta ustanova ne bo nobena strankarska radičevska zaslomba, ampak strokovna in nepolitična kmetijska organizacija! —

V NAŠI DRŽAVI.

Kdaj bodo volitve? Dasi je še vedno dvomljivo, ali bo dobila sedanja vlada pooblastilo, da izvede volitve, ali ne, se vendar že razširjajo govorice, da bodo volitve 18. septembra. Ker pa bi se na jesen morale vršiti tudi obč. volitve po naših krajih, bodo potem te zadnje za nekaj časa preložene.

Sedanja vlada se bo izpopolnila. Jasno je, da vlada taka ne more ostati, ker vse delo skoro stoji, ko se razpravlja le o političnih in osebnih vprašanjih, med tem pa gospodarstvo trpi v celo lakota razsaja v Bosni in Hercegovini. Je res sramota, da nimamo tako delovne vlade, ki bi tako lahko rešila uboga bosansko ljudstvo lakote, ko je vendar žita dovolj v državi. — Kdo bo vstopil v vlado, se seveda mnogo domneva. Na vsak način hočejo v vlado tudi Slovence in Hrvate. Demokrati se že kar penijo, tako si prizadevajo, da bi SLS zavrl pot v vlado. Vedo pa naj, če bo SLS hotela iti v vlado, bo šla preko njih.

Penzioniranje generala — Milosavljevič, prometnega ministra. Ko je ta general stopil v vlado, je bilo mnogo protesta po državi. Znan je dr. Koroščev nastop o Božiču ravno v tem oziru. Po njegovem odločilnem nastopu je uvidel general Milosavljevič, da mora odločiti sabljo, če hoče biti — politik. Zato je zaprosil za pokoj in je bil te dni upokojen. Za naprej pa se bo posvetil politiki in bo že pri prihodnjih volitvah kandidiral.

SDS v razsulu. Ker je Pribičevič popolnoma osamljen v političnem življenju, naši žerjavovci pa so nekaj močni le tedaj, če so na vladi, zato se pripravlja razkol v SDS. Slovenski demokrati se bodo ločili od Pribičeviča in so poskusili najprej z »Napredno fronto«, zdaj pa bodo kar z novo stranko. Ta nova stranka bo le nov napis nad vratmi, ljudje bodo pa isti ostali, blago se bo pa še poslabšalo.

ni ter strupi, še le na začetku. Marsikdo bo pač rekel: Kedaj bo vendar te ljudi srečala pamet? Odgovor bi bil: kadar bo krščanstvo s Kristusovim naukom ljubezni prepojilo tudi javno življenje.

Pogajanja med Jugoslavijo in Italijo se bodo pričela v kratkem. Mussolini je zato govoril o svojih velikih načrtih, o svoji mogočni vojski itd., da bi pač bila Jugoslavija vendar bolj ponižna in boječa. Upamo, da se mu to ni posrečilo.

Krvave bolgarske volitve — to je sicer znana stvar, ali za sedanje se že pri agitaciji vrše zelo številni in hudi krvavi poboji. Bolgarski kralj Boris je odpotoval v Pariz in London, deloma, da se izogne domačemu volilnemu boju, deloma pa, da stopi v zvezo z odločilnima državama v Evropi.

Masaryk — zopet predsednik čehoslovaške republike. — Že v tretjič je bil za predsednika izvoljen Masaryk. To je znamenje, da ni on kak političen ekspONENT, ampak čovek, ki predstavlja voljo vseh tistih strank, ki hočejo obstoj in napredok domovine.

Boji na Kitajskem vedno hujši. Nikakor ni mogoče dobiti popolnih in zanesljivih vesti s Kitajskega bojišča. Enako tudi ne predvideti, katera skupina bo zmagovala, ker se ne pozna njih števila in tudi je prikrito, odkod dobivata ti skupini — pomoč.

Kaj je novega?

Izzrebane premije v V. razredu 13. kola srečki drž. razredne loterije pri najsrcenejši prodajalni L. Ž. Konjovič, Beograd. Srečka 36.636 je zadela Din 200.000,—, katere lastnik je I. G. Čelje, srečka 111.313 je zadela Din 500.000,—, katere lastnik je A. G. Velenje. — Kupujte in naročite si še danes srečke za 14. kolo pri gornji trgovini, ker uspeh pri njej je naravnost kolosalen.

Mariborski okrajni zastop za viničarje, posle in cestarje. Okrajni zastop v Mariboru obhaja te dni svojo 60-letnico. Ob tej priliki je okrajni odbor, v katerem imajo večino pristaši Slovenske Ljudske Stranke, sklenil, da razdeli med viničarje, kmetske hlapce in dekle mariborskoga sodnega okraja jubilejne nagrade v skupnem znesku 25 tisoč Din. Nagrad bodo deležni samo tisti vničarji in posli, ki služijo pri eni hiši, oziroma enemu gospodarju, najmanj 25 let. Prošnje, ki morajo biti potrjene ob občinskega in župnijskega urada, se naj pošljajo na okrajni zastop. Nadalje se je okrajni zastop ob tej priliki spomnil tudi pridnih okrajnih cestarjev. Cestarji, ki so že nad 20 let pri okrajnem zastopu, so dobili posebno nagrado. Vsem cestarjem pa se je zvišala plača za 70% pod pogojem, da bodo pridno vršili svojo službo. — Za podučni izlet živinorezcev v Avstrijo se je določilo 20.000 Din. — Novi okrajni zastop pod vodstvom g. dr. Vebleta zelo dobro deluje.

Veseli politični dogodek v Svečini. Tako od srca se v našem kotu že dolgo nismo smejali, kakor na Križevo, ko so imel samostojni demokrati vulgo liberalci pri Arhu svoj »shodič«. Kmetje in viničarji smo se pred cerkvijo zmenili, da pustimo gg. demokratitarje same. Vsi smo skupno odšli v gostilno Hauptman, a gospoda je »slavno« zborovala pri Arhu. Imeli smo pa na zborovanju tudi par svojih, ki so poslušali in šteli zborovalce. Oh, kako smo se smejavili, ko smo zvedeli, kako borno število je bilo »ta pravih demokratov«. Da ni bilo slavne demokratske gospode iz Sv. Kungote, nekaj finančarjev, nadučiteljev, Smoniga in g. Dreisiebnerja, bi govorniki sploh ne imeli drugemu govoriti, kakor g. Arhu in praznim stenam. Čudimo se, kako je Dreisiebner zašel v slabostojno demokratsko družbo. Neseče, ki ga je pred leti zadela, so pred vsem kriji demokrati, ki so bili tedaj na vladu, ko je bil g. Dreisiebner po

nedolžnem kaznovan. In, ali niso njegove nesreče krivi predvsem tudi tisti uslužbenci, ki v teh krajih tvorijo večno pri demokrati stranki? Našega prijatelja bo še glava bolela, če se bo držal slabe in nikjer upoštovane demokratske firme. Na tisoče jih je v Sloveniji, ki so jih liberalci spravili ob dobro ime in premoženje. Samo na Slavensko banko, Agro-Merkur in enaka podjetja se spomnite! Še celo v Svečini in Kungoti je večje število kmetov in drugih, ki so imeli pri demokrati Slavenski banki naložen denar, a so po zaslugu demokratskih veljakov izgubili vse. — Zvedeli smo, da so demokrati napisali v »Jutro« in »Domovino«, da je bilo na zborovanju 50 oseb, od teh 30 demokratov. To je pa res za počit! Le vprašajte g. Paskola in druge, koliko vas je bilo! Bolje bi bilo, da bi bili lepo tisto. Da, da! Pri nas tu v Svečini z orjunci in demokrati ne boste prav nič opravili. Razumete: Mi smo mi, mi Svečinčani! Če se demokrati desetkrat na glavo postavite, Vam nič ne pomaga, mi ostanemo pri naši Slovenske ljudski stranki.

Ukradeno motorno kolo. Dne 16. maja je zmanjkalo vinsko trgovcu g. Puglu v Mariboru iz veže njegove hiše na Trgu svobode motorno kolo znamke »Puch«, vredno 18.000 Din. Tatvine je bil osušil bivši kletarski delavec pri okradenem, neki Ambrož. Ugotovilo se je, da se nahaja Ambrož v Rušah, kjer dela v famošni tovarni za dušik. Dva detektiva iz Maribora sta se napotila v Ruše in v resnici zasačila Ambroža pri popravljanju ukradenega motorja. Kolo sta takoj zaplemila in tatu takoj aretirala. Izjavil je, da je ukradlo motor ob 4. uri zjutraj, ko je bila veža že odprta. Vedel je, kje shranjuje g. Pugel motor in da ga ne zaklepala. Z ukradenim kolesom se je tedaj odpeljal preko Selnice v Ruše, kjer se je nekaj časa vozil okrog, dokler se ni prevrnil v jarek. Ker se je motor nekaj pokvaril, ga je skušal sam popraviti, pri delu so ga pa zatolili zasledovalci.

Poroka. Pri Sv. Petru niže Maribora se je vršila v sredo, dne 1. junija, poroka g. Josipa Elšnika, veleposestnikovega sina iz Svečine, z gdž. Ložjiko Vračko, hčerko rajneže g. župana pr. Sv. Petru. Mladi par je prevzel lepo Vračko-Velebilovo veleposestvo v Malečniku. Kot starešina sta bila gg. Ivan Kren, župan in veleposestnik na Plavču, in K. Ornik, posestnik in občinski svetovalec pri Sv. Petru. Novoporočencema, naslednikoma slavnozname hiše Velebil-Vračkove in iskrenima našima somišljenikoma kliče »Slovenski Gospodar«: Obilo sreće in nebeskega blagovslova!

Novice iz Vurberga. Dne 12. maja nam je mraz nopravil občutno škodo na vinogradih, posebno še v nizkih legah, kjer je letošnji pridelek popolnoma uničen. Pozebel je tudi fižol, buče in orehi. Dne 18. maja pa nas je še tudi toča obiskala, vendar še ni napravila občutne škode. Torej same vremenske nezgode. — Dne 15. maja smo kopali 18letnega mladenci Avguština Horvat iz Vumbaha. Rajni je bil absolvenc vinorejske šole v Mariboru, katero je pa moral malo pred koncem zapustiti; sedaj mu je pa neizprosna jetika prefrgala mlado življenje. Rajnemu želimo večni mir, rodbini pa naše sožalje! — Dne 16. in 17. maja pa sta bila dneva veselja za našo župnijo. Po 30 letih je bila naša župnija zopet tako srečna, da je imela v svoji sredini prevzetenega kneza in škofa, ki je našim otrokom podelil zakrament sv. birme. Mogočni slavoloki in nebroj občinstva je pozdravljalo svojega nadpastirja, ki je bil do solz ginjen ob krasnem sprejem. Pozdravili so prevzetenega tudi tukajšnji Rusi iz grada, katerih bolnike je škof osebno obiskal.

Vedrilo, ampak tudi za duševno hrano in vzgojo! — G. Črnku pa in bralnemu društvu, ki sta dala na razpolago dvorano in oder, kakor tudi onim, ki so nam nad vse kulantno pri predstavi pomagali, bodi na tem mestu izrečena zahvala.

S. Križ nad Mariborom. V nedeljo, dne 12. junija 1927 nas bo obiskalo članstvo mariborskega Ljudskega odrsa, ki bo na našem odrsu uprizorilo po večernjaku veseloigro »Maks v Škrpicah«. — Udeležimo se te predstave v obilnem številu! Na svoj račun bodo prišli še prav posebno tisti, ki radi gledajo, kako se drugi smejijo.

S. Jakob v Slov. gor. Naše izobraževalno društvo priredi po daljnem odmoru zopet gledališko predstavo. Na sporednu so tokrat štiri mične igre: »Čašica kave«, »Carodejna brivnica«. Tudi pri srečolovu bode lahko vsak poskusil svojo srečo. Prireditev se vrši v nedeljo po Telovem, 19. juniju. Začetek točno ob 3. uri. Ker se posamezna vabilo ne bodo nikomur pošiljala, so s tem prijazno vabileni vsi domačini in sosedi.

S. Benedikt v Slov. goricah. Opozarjam ponovno na vprizritev lepe 3 dejanske drame: »Na dan sodbe«, katero vprizori na binkoštni pondeljek, 6. t. m. orlovskega odseka s sodelovanjem orla, krožka. Pridite v obilnem številu. Med odmorji svira tamburaška godba. Tudi pevci zapojejo nekaj pesmic. — Bog živi!

Antonjevčani in vsi sosedje pridite na uprizoritev »Verige«, trodejanske kmetske zgodbe, katera nam pokaže, kam pripelje človeka strast do tožbe in kakšne ima posledice. Igro vprizori Orel Sv. Anton na binkoštni pondeljek, ob 3. uri popoldne. Vsi iskreno vabiljeni!

S. Ana v Slov. goricah. Novo ustanovljeni orlovske odsek priredi pod okriljem katoliškega Prosvetnega društva zanimivo igro iz prvih časov krščanstva v Rimu »Mlini pod zemljoi« na binkoštni pondeljek popoldne ob 3. uri v Katoliškem domu. Bog živi! Odbor!

Ciril-Metodjska proslava. Na Gomili, župnija Sv. Tomaz pri Ormožu, se vrši na binkoštni pondeljek, dne 6. junija, jubilejna proslava s sledenim sporedom: do 10. ure prihajajo procesije iz raznih župnij. Ob 10. uri pridiga (prof. dr. Jeraj), slovenska levitirana sv. maša, potem tabor na prostem pri kapelici, na katerem se bodo vrstili petje, deklamacije in govorji (dr. Jeraj, Rojht in drugi). V slučaju zelo slabega vremena se proslava ne vrši.

Ljutomer. Prosvetno društvo v Ljutomeru ponovi na binkoštni nedeljo, dne 5. junija t. l. v Katoliškem domu krasno igro »Mala pevkva«, spremljano s petjem. Nato še sledi burka eno-dejanka »Kje je meja«. Začetek igre bo ob pol 4. uri popoldne. K najobilnejši udeležbi vabi odbor.

S. Križ pri Ljutomeru. Tukajšnje bralno društvo vabi staro in mlado na prekrasno zgodovinsko igro v treh dejanjih »Miriam«. Tudi mičnih pesmiev ne bo manjkalo. Zato pridite od blizu indaleč. Prireditev se vrši binkoštni pondeljek, dne 6. junija 1927 po večernicah v Slomškovi dvorani.

Slovensko katoliško izobraževalno društvo pri Sv. Barbari v Halozah priredi na binkoštni pondeljek dve igri, in sicer Molierre: »Skapinove zvijače«, francoska komedija v treh dejanjih, polna

Smrt mladenke. V Št. Juriju v Slov. gor. so na dan Kristusovega vnebohoda položili k večnemu počitku mlaedenko Juliko Bodner, ki je umrla v najnežji dobi dekliškega življenja, stara komaj 15 let. Imela je krasen pogreb, katerega se je udeležilo stotine ljudstva, domači pevci pa so ji v slovo zapeli dve pretresljivi žalostinki. Umrla deklica je živelja kot rejenka pri ugledni družini Franca in Marije Vezjak, ki sta jo vzljubila vsled njenega lepega značaja kot lastno hčer. Naj v miru počiva!

Miklošičeva slavnost. Ker se je že leta 1883 vršila v Ljutomeru velika Miklošičeva slavnost in se je leta 1926 postavil spomenik slavnemu učenjaku v Ljutomeru, se je v njegovem rojstnem kraju Radomerščak, občina Kamenščak pri Ljutomeru, osnoval odbor za odkritje spominske plošče, katera bo namestena na njega rojstni hiši v Radomerščaku št. 11. Ta velika slavnost se vrši na dan 7. avgusta, vsled česar se naprošajo cenjena društva in organizacije, da na ta dan ne priredijo nobene slovesnosti. Natanci nejni program bo pravočasno objavljen. Vsi zavedni Slovenci in Slovenke, ki imate razumevanje za to veliko slavje, se vabite, da se tega slavlja udeležite! — Pripravljalni odbor.

Obsojeni razpečevalci ponarejenih bankovcev. V preteklem tednu se je zaključila v Mariboru pred senatom okrožnega sodišča razprava proti razpečevalcem ponarejenih 1000dinarskih bankovcev, ki so bili letošnjo zimo arietirani v Prekmurju. Obsojeni so Alojz Raušl iz Runcancev na 12 mesecev, Alojzij Tomanič iz Radislavcev na 4 mesece v Vincenc Gabor iz Odrancev pri Dol. Lendavi na 6 mesecev ječe, poostrene z enim postom vsak teden in temnico vsak mesec. Raušl je dobil ponarejene tisočake, sedem po številu, od nekega Hrvata v Ptiju, katerega ni več videl. Del tisočakov je dal svojima tovarišema Tomaniču in Gaborju v razpečavanje. Razpečevalce so izsledili orožniki v Črešnovcih.

Iz konjiškega okraja nam poročajo: Padli mraz dne 12. in 14. maja je povzročil v konjiškem okraju veliko škode. Najhujše prizadeta je občina Bezovica, kjer je slana popala vse, tako na polju kakor v vinogradih, da se ne bode poplačal trud obdelovanja. Občani so se zatekli v svoji bedi k oblastnemu poslancu g. Leopoldu Bruderman v Konjičah, kateri je nezgodo takoj naznani davčnemu oblastvu v Mariboru in zaprosil, da se prizadetim odpisajo davki. Pričakujemo, da bode imela potešnjega tudi ugodnega uspeha!

Zagonetni umor pri Brežicah. V nedeljo, dne 22. V., zjutraj je pretresla žalostna vest o umoru 80letne Ane Kopinc iz Zverinjaka št. 42 celi brežiški okraj. Na uprav grozovit način je morilec v noči od 21. na 22. maja presekal Kopinčevi vrat do polovice, stril s topom delom sekire prsnih koš ter gornji del glave ter potem zadal žrtvi še približno 10 cm dolgo in 2 cm široko rano na desnem licu. Sodna komisija je našla umorjeno na postelji ležečo, glava je bila na dveh pernicah, a truplo večjidel pokrito. Umorjena je bila torej v spanju. Kako in kdaj se je približno mogel umor dogoditi, sodna komisija ni mogla ugotoviti, ker ni bilo zdravniškega izvedenca. Denarja in drugih vrednosti ni odnesel morilec nobenih. Posebno pa je zelo čudno, da je bil pred par leti tudi sošed umorjen.

Kako je bil ubegli kačak ujet? Iz Razborja pri Slovenj gradcu se poroča: Pondeljek, dne 23. maja t. l., proti sedmi uri zvečer, je prišel k kmetu Roku Šumah v Spodnjem Razborju, po domače Spodnji Stablovnik, krepek mož, bos in s palico, debelo kakor moška roka v zapestju, in prosil za kruha in če bi smel v slami ležati. Gospodar Rok Šumah

smeha in »Poboljšana trmoglavka«, šaljiv prizor. Začetek po večernicah pri g. Reicher. Sodeluje nova domača tamburaška godba. Čisti dobiček se porabi za društveno knjižnico, deloma pa se namozljivo nameravano društveno zastavo. Bog živi!

Polzela. Za binkoštno praznike se nam obeta lep užitek na dramatičnem polju. Igralci »Krekove mladinci« iz Celja gostujejo v dvorani g. Cimpermana s smejo polno Moliero komedijo v 3. dejanjih: »Georg Dandini«. Vse prijatelje dramske umetnosti vabimo k sigurni udeležbi predstave. Ista se vrši na binkoštnem nedeljo v dvorani g. Cimpermana, ob pol 4. uri popoldne.

Cerkveni vestnik.

Romanje na Velehrad od 12. do 18. avgusta 1927. — Prijave za prvo slovensko romanje na Velehrad se sprejemajo nepreklicno le še do 15. junija. Priglasiti se je treba na: Odbor za romanje na Velehrad, Maribor, Glavni trg 7. Pri prijavi se dobi začasni program ter položnice, da se takoj plača prvi obrok: za II. razred 400 Din, za III. razred 300 Din. Ostala svota se mora plačati v dveh nadaljnih obrokih, tako da je drugi enako visoki obrok plačan do 1. julija, cela svota pa, ki je za II. razred 1300 Din, za III. razred 900 Din, pa najkasneje do 15. julija. — Odbor dobiček iz raznih strani vprasanja, ali se bomo kakor v Lurd vozili le samo ponoči? Odgovarjam: Samo ob začetku romanja dne 12. avgusta gre vožnja od Maribora do Dunaja tudi ponoči ter ob vrnitvi dne 18. avgusta od Prage do Dunaja, sicer pa se vozimo vedno po dnevnu, tako da bo obilo časa za počitki ter prilike za ogledovanje okolice, skozi katero bo drčal vlak. — Za duhovno obnovno udeležence bo na romanju brezhibno preskrbljeno. Odbor je pridobil za cerkvene nagovore priznane govornike; poskrbeli smo tudi, da se bo ubrano slovensko petje glasilo na potu pri pozdravnih večerih in v cerkvah. Pooblaščeni smo objaviti, da se romanja v Velehrad udeleži tudi prevzeti gospod knezkoškop lavantinski. Lavantinci, zakaj odlašate s prijavi? Takoj danes se priglasite navedenemu odboru za Velehrad! Mudi se namreč.

Romanje na Trsat. Kakor smo že poročali, bode letos skupno romanje na Trsat pri Sušaku v dneh 23. do 25. julija. Lahko rečemo, da kmalu takoj ugodne prilike zopet ne bo. Romanje s posebnim vlakom, brezplač

ga vpraša, če ima kake listine in kdo in kaj da je. Čudna se mu tudi zazdi obleka, vsa enaka in kakor jetniška, na tem človeku. Ko ga gospodar tako izprašuje in ogleduje, pa začne tujec kar naglo nazaj po stopnicah lezti in odide naglih korakov, prušel je pa tako počasi, kakor da bi imel noge čisto trde. Gospodar skoči po puško in lovsko torbo (je lovec), ter hiti za tujcem. Ker je cesta kriva, tujec ni videl gospodarja, ki je šel čisto tiko za njim. Ko pride kakih 15 korakov blizu njega, ga šele tujec zagleda in ker vidi, da ne more uiti, začne prosiši, naj ga gospodar pusti dalje iti. Za gospodarjem pa pride njegov hlapec, kakih 18 let star fant; temu naroči gospodar, naj tujeva prime za rokav in pelje dalje, gospodar pa gre zadaj s puško; ko je namreč tujec uvidel, da ne uide, je silil v neposredno bližino gospodarja priti; a ta mu tega ni pripustil. Ko en čas tako gredo (tujeva gre čisto ravno kot vojak) po cesti v gozdnu naprej, se tujeva maenkrat izmakne fantu in skoči v gosto grmovje. Gospodar zakliče: »Stoj, drugače pucam (streljam), a oni beži naprej po gozdu. Gospodar zopet zakliče: »Stoj!« in ustrelvi v zrak. Ker je bil tujeva bos, ni zasmogel povoljno hitro bežati, obutti gospodar ga dohit. Ko vidi, da ne uide, obstoji in začne prosiši, a gospodarju je bilo že dovolj. Srdito zakliče nad njim: »Ako se ganeš, te ustrelim!« Zdaj fant zopet tujeva močno prime za roko in tako ga ženeta z gospodarjem k bližnjemu kmetu Mihaelu Glasenčniku. Tu ga zvežejo in eden ga celo noč straži. Ker sta bila Glasenčnikova sinova pred kratkim pri vojakih ob albanski meji v Prištini, sta spoznala narečje tujeva. Tujeva je izpovedal, da je doma osem ur od Prištine proč. Tako so dognali, s kom da imajo opraviti, namreč s kačakom, ki je ušel iz mariborske kaznilnice. Kačak je izpovedal, da je turške vere, Arnaut po rodu. Vprašali so ga, kaj bi naredil z njimi, če bi prišli dol v njegovo domovino, pa je povedal, da bi se jem nič hudega ne zgodilo in bi lepo ravnal z njimi, a samo onega, ki ga je ujel, Roka Šumaha, bi pa takoj ustrelil. Drugi dan ga Rok Šumah, na rokah zvezanega, že ne proti Slovenjgradcu. Ko pride z njim na okrajno cesto pri Postavkovem mlinu, privozi zadaj razborški župan. Zdaj ga zvezeta na nogah, roke razvezeta in spravita na voz ter peljeta v Slovenjgradec na pristojno oblast, ki ga je spravila v »varno zavetje«. Je bil to res nevaren človek. 18 umorov ima na vesti, a pri Glasenčniku je priznal samo enega. Sam je izpovedal, da je nameraval v Avstrijo, a se mu ni posrečilo. Zato je imel namen iti v Italijo. Še pred kratkim, predno je bil ujet, je v šentjanžki fari skoro nekoga ubil, da bi mu bil vzel obleko in jo sam oblekel in takoj lažje ušel. A naš neustrašeni Rok Šumah mu je njegevne namene prekrižal. Baje dobi za to 2000 dinarjev nagrade. Mi to našemu tudi odločno krščanskemu Roku iz srca privoščimo ter iskreno častitamo k njegovi sreči!

Ujet milijonski defravdant. Belgrajski policiji se je posrečilo zdaj izslediti Grka Nikolo Vasilopulosa, ki je pred štirimi leti kot blagajnik v davčni direkciji v Atenah poveril preko 4 milijone drahem in pobegnil. Kakor je pri aretaciji priznal, se je v Belgradu skrival že tri mesece pod tujim imenom prepotoval pa je bil v teh letih skoro vso Evropo in Ameriko. Denarja niso dobili pri njem seveda nič.

Železniška nesreča. Pretekli petek zjutraj je na splitski progi jutranji vlak, ki vozi proti Zagrebu, med postajama Perkovič in Unescič, nedaleč postajice Kopine, zavzil v tovorni vlak. Pri tem sta bila oba stroja razbita in tudi pet vagonov tovornega vlaka. Vlakovodja brzovlaka Jakšič je ostal na mestu mrtev, dočim so od osobja tovornega vlaka štirje dobili lažje in težje poškodbe. Od potnikov brzovlaka se na srečo nikomur ni nič zgodilo. Ker je

manifestacija katoliških Slovencev, ki hočejo potom treznosti in verskega preroda priboriti srečnejšo bodočnost. Izkaznica, ki daje pravico do vseh ugodnosti, stane 50 D. Ne odlasajte, temveč pišite takoj po izkaznico, ki jih razposilja »Sveta vojska« v Ljubljani, Poljanski nasip 10.

Antonova slavnost pri Sv. Antonu na Pohorju. Na prijaznem hribu z lepim razgledom, nedaleč od železniške postaje Vuhred in Vuzenica, stoji precej velika cerkev, posvečena sv. Antonu Pad. To je edina župnijska cerkev v lavantinski škofiji, ki je posvečena temu velikemu čudo-delniku in mogočnemu priprošnjiku v dušnih in telesnih potrebah. Ker se bliža njegov god, se naznana vsem prijateljem in častilcem red službe božje. V nedeljo, dne 12. junija, bo dvojna služba božja in sicer ob 6. uri zjutraj in ob 10. uri dopoldne, da nekateri lahko že v nedeljo opravijo svojo pobožnost. V nedeljo okoli 4. ure popoldne pride romarji iz Vitanja. Ob 6. uri zvečer slovesen sprejem selniške procesije in drugih romarjev. Po prihodu v cerkev pridiga in slovesne litanije. — V pondeljek, dne 13. junija, na god sv. Antona Pad., bo več sv. maš. Ob 6. uri zjutraj pridiga in slovesna sv. maša za selniške romarje. Okoli pol 9. ure pride procesija iz Ribnice. Ob 9. uri odide selniška procesija. Ob 10. uri dopoldne druga pridiga in levitirana sv. maša za vse dobrotnike Antonske cerkve. Ko je bila cerkev leta 1684 postavljena, so takoj začeli prihajati romarji, pravi zgodovina. Tudi v zadnjih letih je bilo število antonskih romarjev prav veliko. Letos je dobila romarska cerkev za god svojega patrona novo, lepo obleko ter je cela od zunaj in deloma tudi znotraj lepo prenovljena. Tudi na binkoštni pondeljek je shod z dvojno službo božjo ob 6. in 10. uri dopoldne. Lepa nedelja z dvojnim sv. opravilom ob 6. in 10. uri in procesijo bo dne 19. junija.

Velečastni župni uradi cele lavantinske škofije. — Dne 26. maja t. l. je bila v Petrovčah slovensko odkrita spominska plošča vsem padlim vojakom iz svetovne vojne za lavantinski škofijo. Ta plošča je pa ob enem tudi dar Maniji kot zahvala bivših vojakov, ki so se vrnili v domovino. Odkritje in občni zbor je bil sijajno ter slavnostno izvršen. — ZSV je naletela pri tem na velike zaprake in ovire od raznih oblasti, posebno to, ker so se ta dan v sedanjih srezih vršili vojni razporedi. Polovična vožnja je bila komaj tik pred slavnostjo dovoljena. Posebni vlaki so bili upeljani v zadnjem trenutku, tako da ljudstvo ni moglo vedti ne za polovično vožnjo, kakor tudi ne za posebne vlake. Vse to je bilo prireditvi velikanski stroški. Posebno je škodoval tudi veliko popoldanski dež. Vsled tega prismo še enkrat z udano prošnjo, da vsi župni uradi, ki so

precejšen kos proge popolnoma razdejan, utegnejo popravila trajati par dni. Kako se je mogel zgoditi karambol, še ni pojasnjeno. Sreča je, da vozijo vlaki na tem delu proge počasi (s povprečno hitrostjo 20 km), sicer bi bila katastrofa še vse večja.

Radi brezposelnosti v smrt. Te dni so našli na bregu Donave blizu Erduta truplo neznanega mladega moža. Sedaj so dognali, da je to 25letni Oton Bavkovec, po poklicu doktor kemije, ki se je zastrupil, ker ni mogel dobiti nujnejši službe. — Vsekakor je značilno, da v Jugoslaviji en doktor kemije domačin ne more priti do kraha, dočim je po raznih kemičnih tovarnah v naši državi polno tujev kemikov in to z mastnimi plačami.

Prijeti veletatovi. Lani je bilo izginilo iz blagajne na kolodvoru v Vel. Bečkerek 800.000 Din. Kljub vsem prizadevanjem policija ni mogla izslediti tatov. Med tem je kriminalni šef v Vel. Bečkerek na lastno pest nadaljeval pozivedovanja in zdaj se mu je res posrečilo najti tatove. To so trije železniški uradniki in en strojevodja. Vsi štirje so bili aretirani in predani drž. pravdništvu.

Gasilno društvo v Pekrah priredi dne 5. junija, popoldne ob 15. uri v gostilni Kmetič župni sestanek in veliko vrtno veselico. Iz Maribora vozi mestni avtobus iz Kralja Petra trga do vseličnega prostora in nazaj.

Velika gasilska slavnost v Žalcu. Jugoslovanska gasilska zveza v Ljubljani vabi vse gasilce in prijatelje gasilstva na svoj prvi pokrajinški zlet v Žalcu v Sav. dolini, ki se vrši na binkoštno nedeljo, dne 5. junija t. l. Tega dne proslavlja gasilsko društvo v Žalcu 45 letnico svojega obstoja, gasilska župa v Žalcu pa odkriva spominsko ploščo blagopokojnemu organizatorju gasilstva dr. R. Bergmanu. Spored slavnosti je sledič: ob 6.42 in 8.12 uri sprejem došlih gostov na kolodvoru v Žalcu. Ob pol 9. uri sv. maša zadušnica za pok. dr. Bergmana. Ob pol 10. uri odkritje spominske plošče in prevzem iste od občine Žalec. Mimohod. Ob 11. uri spominsko zborovanje gasilske župe Žalec in slavnostno zborovanje društva Žalec. — Popoldne ob 2. uri se prične ljudska veselica. Slavnost se vrši ob vsakem vremenu. Dovoljena je polovična vožnja na železnicu.

Na znanje vsem, ki imajo ali pa si želijo naročiti srečke od loterije »Martinička« v Murski Soboti. Žrebanje se je vsled raznih ovir preložilo na dan 14. novembra 1927. Tako da na srečki ostane vse kakor je, samo v letnici se spremeni 7 namesto 6. Se razume, da radi preložitve nobena srečka ne zgubi na svoji vrednosti. Čas žrebanja, ki bo čisto gotovo meseca novembra, pride hitro, zato naj si vsak čimprej poskrbi še nekaj srečk. Ena srečka stane le 5 dinarjev. Dobitev imamo zelo bogate. Naročene srečke pošljemo točno in priložimo položnico.

Za občinske volitve. Ker je pošel natis volilnega reda za občinska zastopstva v Sloveniji, je Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani na novo natisnila v posebni knjižici ta volilni red. Naroča se na naslov: Tajništvo SLS v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna. More se naročiti tudi v Jugoslov. knjižarni v Ljubljani. Cena izvoda je 5 Din. Kdor naroči samo en izvod, naj priloži za poštnino še 50 par. Kdor želi naročiti, naj storí to čim preje.

Vsem, ki imajo srečke Orlovske loterije v Solčavi — uljudno naznanjam, da se vrši žrebanje dne 23. junija t.l.

Nova higijenska metoda. Poleg same estetske čistoče, kakor jo pod imenom čistoča običajno razumemo, imamo danes dobro znano bakteriološko čistočo. Zelo težko je biti že po naravi bakteriološki čist. Mi vodimo dnevno borbo s črevnimi bakterijami. Prodrejo one ali njihovi otroci skozi črevo, nastanejo hemorrhoidi, na katerih trpi ogromno število ljudi in je že od pamтивeka ena najneprizetnejših vrst bolezni. Bakteriološka znanost nam je dala eno specifično protisredstvo in to je »Posterizan«. Njegova

dobili meseca marca okrožnice, katerih smo odpolzali na 253 župnij in se je dosedaj odzvalo naši prošnji samo 17 župnij, da vsi ostali, ki se še niso odzvali, sedaj naknadno napravijo cerkvene zbirke v ta namen ter darove za kritje spominske plošče pošljeno naravnost župnemu uradu v Žalec, kateri urad bo darove oddal pripravljalnemu odboru ZSV v Petrovčah. Apeliramo na vse č. gg. župnike cele lavantinske škofije, da našo prošnjo ne zavržejo ter kot mogoče izvedejo darovanje na podlagi okrožnic od meseca marca 1927. ZSV se za vsak najmanjši dar vsem v naprej zahvaljuje ter kliče vsem prisrčni »hvala!«

dobili meseca marca okrožnice, katerih smo odpolzali na 253 župnij in se je dosedaj odzvalo naši prošnji samo 17 župnij, da vsi ostali, ki se še niso odzvali, sedaj naknadno napravijo cerkvene zbirke v ta namen ter darove za kritje spominske plošče pošljeno naravnost župnemu uradu v Žalec, kateri urad bo darove oddal pripravljalnemu odboru ZSV v Petrovčah. Apeliramo na vse č. gg. župnike cele lavantinske škofije, da našo prošnjo ne zavržejo ter kot mogoče izvedejo darovanje na podlagi okrožnic od meseca marca 1927. ZSV se za vsak najmanjši dar vsem v naprej zahvaljuje ter kliče vsem prisrčni »hvala!«

nositi Palma

znači nikdar iskrivljene pte imeti.

14. kolo državne razredne loterije. Opozljamo svoje čitatelje, da jim z današnjim dnem dajemo priliko, da si za bodoče kolo nabavijo srečke od najsrečnejše kolekture L. Ž. Konjovič, Beograd — katera je najsolidnejša, najkulantnejša in katera je pokazala največji uspeh.

uporaba kakor mast in čopiči nam nudi novo metodo higijene, s katero si ohramimo čistočo in zdravje. Vsaka nečistoča pride od bakterij.

Za razvedrilo.

Kaznovani skopuh. Bil je kmet, ki je bil silno skop in ni dal svojim hlapcem, ko so šli kosit, nič okreplila. Ko so na sosedovem travniku kosi posedli k jedi, je skopuh tudi svoje hlapce pozval, da so sedli skup in jim rekel: »Malo posedimo, sosedi itak mislijo, da tudi mi zajtrkujem!« Hlapci so sedli in niso nič rekli. Ko pa so vstali, da bi šli dalje kosit, so sneli kose iz kosišča ter začeli le s kosiščem mahati po travi. Kmet jih začudeno gleda, pa mu reče eden: »Ali ni prav tako? Saj sosedovi itak mislijo, da kosimo!« — Kmalu so dobili jesti.

Zobe si brusijo. Deklica je prišla z dežele v mesto v službo. Gospa jo je poslala poklicat gospoda k kosišču. Gospod si je ravno zobe umival, kar pa deklica še nikdar ni videla. Ko je prišla nazaj, je odgovorila gospoj: »Gospod se že pripravlja, si že zobe brusijo za kosiščo!«

Čudna bolezzen. Konjski meštarji ne govorijo vedno resnico. Bil pa je eden, ki je bil takoj izvežban, da je pet besed izrekel, pa se je šestkrat zlagal. Nekega dne pa je zbolel. Žena je poklicala zdravnika. Mož je imel mrzlico. »Gotovo se ga je nalezel«, je rekel zdravnik. Žena pa mu je pojasnila: »O ne, to pot ne! Pač pa je bil poklican za pričo in je moral pred sodnijo pol ure resnico govoriti, to ga je pa zdelalo!«

Slab zasluzek. Dva trgovca, ki sta pa že večkrat na pravila konkurz, sta se pogovarjala: »Glej, Lindbergh je v 33 urah preletel iz Amerike na Francosko, pa je zaslužil 1 in pol milijona dolarjev! Nas eden pa mora petkrat napovedati konkurz, da spravi skupaj en milijonček!«

Uganka iz Jurskega vrha. V neko krčmo pridejo že pozno zvečer trije popotniki in prosijo krčmarico za prenočišč in tudi za večerjo. Krčmarica jim odgovori: »Prenočišči dobite, a za večerjo pa ne vem kaj bo. Nimam nič drugega, če hočete, skuham Vam nekaj jaje?« — »Dobre bodo«, odgovorijo popotniki, samo skuhamo nam jih precej, ker smo lačni!« — Krčmarica jim gre odkazat sobo in nato gre kuhat jajca. Popotniki, trudni, se takoj spravijo počivat in kmalu sladko zaspijo. Za nekaj časa prinese krčmarica večerjo, pa ker vidi, da popotniki spijo, jem počivati. In tako so vsi trije že jedli jajca in niso znali za drug drugega, da je že kateri večerjal. Drugo jutro pa, ko se zbudijo, jajca prestejejo in še jih je imel vsaki osem. Sedaj pride vprašanje, koliko je bilo vseh jajc skupaj? — Uganka, ki smo jo prejeli, ne znamo rešiti, gospod J. R. iz Jurskega vrha, naročnik »Slovenskega gospodarja«, nam je pretežko maložil. Naj nam sporoči še tudi rešitev!

Pisma iz domaćih krajev.

Gornja Radgona. Kakor mnogo drugih, tako je bil tudi na prejšnji okrajin zastop razpuščen in za novega gerenta imenovan g. Janez Lančič. Prva plenarna seja novega sosvetja se je vršila pretekli pondeljek. Prosvetno društvo pripravljalo ljudsko igro »Revček Andrejček«. Desetletnico majniške deklaracije pravili s sodelovanjem drugih prosvetnih organizacij Orlški krožek. — Dekliška zveza je priredila na Vnebohod slavnostno akademijo v čast Kraljici majniške. — Mladci Orlškega odseka so isti dan predpoldne napravili izlet v sosednji Kapeli. — Pretekli teden pa so prirejali majniške izlete tukajšnji šolarji. Največja podjetnost je pokazal šesti razred. Peljali so se z avtomobilom Gospodarske zveze do Limbuša pri Mariboru, od tam pa so jo mahnili na Pohorje k razglednemu stolpu in Mariborskemu koči. Izletniki so bil sicer dobre volje, vendar pa smo opazili, da je bila zanje pot pretežavna. 3., 4. in 5. razred si je ogledal Ljutomer in Mursko Soboto ter se podal peš skozi Tišino na Radence in Gor. Radgona. Najmanjši pa so si ogledali domačo oklico do Polic in Zbigovec. — Zadnji teden so se dogajale v naši okolici razne nesreče. V Črešnjevcih je padel z drevesa kakih 20 metrov visoko sodarski vajenc Alojzij Strelcar. Plezal je na drevo, da bi dosegel srakino gnezdo. Blizu gnezda se mu odloži veja in nesreča pa je padla na lla. V 2. urah je bil mrtev. Orlica iz trga bi tudi skoro postala žrtev neprevidnosti. Zavozila je s kolesom v voz sena, padla pod konje in če ne bi bil voznik konja pravčasno ustavljen, bi se bila zgodila nepopisna nesreča. — Posetnik Alojzij Zemljčić iz Lomanščice v nedeljo zjutraj k sv. maši. Med potjo se vsesna tovorni avto, pred cerkvijo skoči iz njega in se potolče na čelo, da močno krvari. Dr. Breznik mu nudi prvo pomoč. — Neprijetno smo si imeli isti dan skoro vse motociklisti, ki so se vozili iz Gornje Radgone v Maribor.

čusa župan, ki je šel vsem občanom na roko; bil je miren in pošten mož in zvest član SLS. Naj počiva v miru!

Polenšak pri Ptiju. Dne 24. maja je pretrgala kruta bela žena nit življenja 8 letni Miciki, hčerki Julijane Kekec, viničarke na Kamenšaku, Krasen pa je bil pogreb na dan Vnebohoda Kristusovega, katerega se je udeležilo veliko belo oblečenih deklic, vsi solarji pod vodstvom cenjenega učiteljstva in velika množica ljudstva. Nosile so krsto belo oblečena dekleta. Ob odprtrem grobu so ji zapeli cerkveni pevci lepo pesem žalostinko.

Sv. Urban pri Ptiju. Dne 23. majnika 1927 sta bila poročena g. Konrad Belec z gđ. Nežiko Zelenik iz Levanje. Želimo uglednu paru obilo sreče. Veseli svatje so zbrali za spomenik v vojni padlim Urbančanom 135 dinarjev. Posnemanja vredno, da so prispevali tudi godci. Denar se je naložil v domačo hranilnico, kjer je dosedaj skupna vsota 3299,50 Din vloženo.

Mala Nedelja. Opozarja se vse na poučni in zabavni kinopredstavi na Binkoštno nedeljo v Društvenem domu, ob 3. uri in ob 7. uri zvečer. Ne zamudite! Oglejte si vsi, tudi okoličani!

Mala Nedelja. Tvrda Singer priredi v Društvenem domu brezplačen učni tečaj za šivanje in vezenje. Prijave se sprejemajo in pojasnila dajejo v trgovini Senčar. Priporoča se vsem obisk tega poučnega tečaja, ki se vrši od 13. do 25. junija.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Na Binkoštno nedeljo pri g. Pergerju kinopredstave, veličasten film »Trpljenje Jezusa Kristusa«. Predstave ob 8. uri zjutraj in ob 3. in 7. uri popoldne. Ne zamudite! Oglejte si v domačini in okoličani to znamenitost.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Potovalni kino priredi na binkoštni pondeljek v dvorani pri g. Valandu kinopredstave z zelo zanimivim in poučnim sporedom. Predstave po drugi sv. maši, ob 11. uri dopoldne, ob 6. in 8. uri zvečer. Ne zamudite. Oglejte si vsi!

Leskovec. Trta je slabo nastavila. Vedno dež. V nižjih legah je vse pozeblo! o je slabo upanje za prihodnjost. Kaj bomo začeli vinogradniki? Posestva se vedno bolj zadolžujejo! Pomoči od nikoder! Ko bi najbolj potrebovali močne gospodarske vlade, pa nimamo ne prave vlade, ne skupščine! Volitve se nam obetajo še le za september! Vse to je tako ugodno za tiste, ki brez goric pridelajo vino, bodisi v Italiji, bodisi doma. Ž njim zalagajo goščinice ter zastrupljajo ubogo delavsko ljudstvo. Brali smo, da se je zaplenilo dalmatinsko (italijansko) vino v Bečkerku, Ljubljani, Mariboru in v Beogradu! Kaj se je dognalo? Kakšne so bile kazni? Kaj se je ukrenilo? O vsem tem nismo nič čitali! Vse to pa bi nas vinogradnike, ki se vtapljam po težo davkov, silno zanimalo. Prosimo torej najprej pomoči od vlade, potem pa tudi hitrega in točnega poročevanja od naših časopisov. To pa budi dobra priprava na volitve! — Vinogradniki.

Konjice. V Sečah je umrl mlad posestnik Josip Winter pd. Kaplar, sin gospoda župana v Zrečah. Kot bolnik je razodel željo, naj bi počival v rojstni župniji Zreče. In ustreglo se mu je; na Križevu smo ga bili izročili materi zemlji tam. Mirna dušica, počivaj v miru!

Ljubno v Sav. dolini. Dne 16. maja smo pokopali Martina Sedmaka, pd. Hojnika iz Savine, 21. maja pa že njegovega brata Franca Sedmaka, pd. Bukovnika, ki se je ponesrečil. Ko je prišel od pogreba svojega brata domov, je šel na podstrešje po delavno obleko. Od tam je padel tako nesrečno, da si je zlomil hrbenico, in to je bilo usodepolno. Oba rajna sta bila globokoverna in praktična katoličana. Živila sta po veri. Tako sta vzgojila tudi svoje otroke. Bila sta trezna in varčna, kadar pa je šlo za dobre namene, sta rada pomagala. Slov. Gospodarja in Glasnik sta redno čitala. Rajni Bukovniki je bil tudi dolgo let cerkveni ključar. Domaci gospodje duhovniki so radi občevali z njim, ker mož je bil pametnega govorjenja in je mnogo znal. Pogreba obeh se je udeležilo mnogo sorodnikov, prijateljev in znancev. Ni jima sicer pel pevski zbor svetnih žalostink, zato pa je ljudstvo tem bolj molilo v duhu prave pobožnosti za pokojnika. Da bi še bilo več takih globokovernih in politično zrelih krščanskih mož.

Ljubno v Sav. dolini. Zahvaljujem se preč, gospodom duhovnikom za zadnja tolila mojemu očetu in ker so rajnega spremljali od doma; zahvaljujem se tudi vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem mojega očeta, ki so se udeležili pogreba in molili za blagor njegove duše. Ferdinand Sedmak.

Št. Jošt na Kozjaku. Binkoštni pondeljek, dne 6. junija se vrši kakor vsako leto običajni cerkveni shod, in sicer ob 10. uri s slovesno službo božjo, pred katero poje šentjanški cerkveni pevski zbor. V edinstvo krščanskim izletnikom, ki tako radi posečajo prijubljeni St. Jošt in njegov Špik, ter tako združujejo potrebitno s prijetnim. Na Kozjak rogati, na sentjoške vrhe, tja kliče in miče in vabi srce!

Sv. Jedert nad Laškim. Prvi maj, praznik dela, je slavila tujkašnja Krekova mladina v Golcah. Prav tu bo 12. junija, na praznik presv. Trojice blagoslovitev dveh novih zvonov, ki ju je vila zvonarna Strojnih tovarn v Ljubljani za golško podružnico sv. Magdalene. Blagoslovitev bo opravil ter imel govor laški dekan msgr. dr. Franc Kruljc. Večji zvon bo tehtal 550 kg, manjši 170. Stari preostali zvon pa ima 289 kg. Večji bo z napisom: »Večika vojska zaplenila je prednika, verska gorečnost pa vila mu naslednika. Prijazni hribovski kraj s 554 metri morske višine bo ta dan videl množico ljudstva, saj: Možnarji že nabiti so, se godci pridno vadijo; že zborna pevcev, pevki se veselita, da nova zvona Gole ju preglasita; zato le pridite ljudje častit zvonov spokornice.«

Gospodarstvo.

REGULACIJA DRAVE.

S strahom in skrboj so zrli že leta in leta prebivalci ob Dravi strašna razdejanja te divje reke, posebno še v ptujskem okraju. Cela vrsta vasi je, kjer so posestniki v obupu in brez moči moralni gledati, kako jim propada najrodotnejša zemlja, ki izginja v penečih dravskih valovih. A ne samo zemlja, celo domovi so šli in še več jih je posebno zadnja leta v nevarnosti.

Že v prejšnji državi so se na takrat merodajnih mestih v Grazu in na Dunaju zbirali kupi sklepov, spomenic, predlogov in zahtev. Vplivni javni delavci so se trudili, a pravega uspeha ni bilo, saj je bil pač denar za vsako reko, potok in hudournik na nemškem ozemlju, za slovensko Dravo ni bilo denarja in za obupen klic slovenskega kmetja ne pomoči in odziva. Izdelali so pač načrt, ali k izvrševanju niso pristopili.

Svetovna vojna je nasilno zadušila glas naših izvoljenih zastopnikov in korporacij, požrla tudi ves denar, da se ni delalo nič. Le Drava je vršila svoje strašno, uničevalno delo naprej.

V naši državi smo imeli obvladati ogromne težave in denarja ni bilo, pa tudi ne popolnega razumevanja za to težko nalogu. In zopet so se naravnost gromadi spomenice, interpelacije, vprašanja, predlogi, telegrami, uradna poročila strokovnih in političnih oblasti. Nobena prilika v parlamentu se ni zamudila in ko je prikipele nevarnost na vrhunc, zainteresiral se je tudi za to težko in bolno ranonosna vladar.

Pod vladom radikalov in SLS sta imela ministra gg. dr. Kulovec in Markovič potrebitno razumevanje in določenih je bilo iz posebnega 26milijonskega posojila 5 milijonov za najnajnješa dela ob Dravi v ptujskem okraju. Čeravno ta znesek ni izdaleka dovolj velik, da bi žnjim izvršili, kar je muijno in potrebno, je vendar za naše državne gospodarske razmere izredno velik in izvršilo se bo najnajnješje in najpotrebejše ter tako po človeški predvidnosti uklonile vse nevarnosti.

Komaj je bilo posojilo v skupščini z finančnim zakonom izglasovano, že je veliki župan g. dr. Schaubach odredil komisjonelni ogled in na podlagi tega je mlađi dežavní veščak g. inž. Knez po skupnem dogovoru s svojim predstojnikom inšp. Jurandom izdelal potrebne načrte in izračunal potrebno množino dela in materijala. Skrbno in vestno izdelan projekt o uporabi je že dne 30. aprila t. I. šel v Maribor in od tukaj dne 8. maja odobren po inšpektorju v Beograd.

Pospoševal sem delo, kjer sem mogel in tako sem šel točno za aktom in na srečo so gg. načelnika Milosavljevič in Maksimov in g. inšp. Pantič imeli izredno zanimanje, saj je tudi sedanjem minister za poljedelstvo, g. inž. Stankovič, odobril uporabo in razdelitev omenjenega posojila. — Tako je prišlo v sredo, dne 25. t. m., do končne komisije, ki naj pregleda Knezov izdelek in odobri njegove tehnične predloge.

Komisija iz Beograda je načelovala g. inšpektor inž. Pantič; nadalje so bili zastopani: voditelj hidrotehničnega oblastnega oddelka g. inž. Jurjan in g. inž. Knez. Interesente je zastopal poslanec Ivan Vesenjak, okrajni komisar Miha Brenčič in mesto Ptuj posebno prvi dan g. podžupan Blažek, drugi dan g. župan Senčar, politično oblast pa g. okrajni glavar Vončina.

Z v sredo popoldne so bila v Mariboru posvetovanja in razprave o problemih pri regulaciji Drave, Mure in Savinje. Določil se je tudi razpored za komisjonelni ogled in sicer četrtek in petek za Dravo, sobota in nedelja pa z Muro.

Komisija je v četrtek od 9. ure zjutraj pa do 8. ure zvečer z ladjo potovala od Loke pri Št. Janžu pa do Lovrenča na Hrvatskem ter ugotovila vse točke, kjer obstoji nevarnost in je treba obrambna dela takoj začeti, odnosno započeta izpopolnit in nadaljevati. Povsod je komisija stopila v stik tudi z interesenti.

Podlago komisiji je tvoril obsežen elaborat g. inž. Kneza, ki je z izredno vnemo po navodilih svojih nadrejenih v kratki dobi izvršil načrt za uporabo petmilijonskega kredita.

Komisija je označila kot brezpogojno potrebna dela v občinah Gajovci in Mala vas v zaščito ozemlja političnih občin Mala vas, Gajovci, Formin, Cvetkovci, Trgovišče in Velika Nedelja. Dalje delo ob okrajnem mostu pri Borlu za zaščito občin Muretinci in Stojnici. Ravno tako so se kot neodložljiva obrambna dela ugotovila v občinah Sv. Marko, Zabovci, Pondina, Starše, Zlatoličje, Loka, Vurberk in Krčevina. O vsem tem se je napravil obširen zapisnik. Z izvršitvijo dela in z naročili ogromnega materiala se že prične tekom enega meseca. Tako je zagotovil g. inšpektor Pantič.

Tako smo srečno v začetku sistematičnih zavarovalnih del pri Dravi in trdno upanje imam, da se bode delo stalno spopolnjevalo in dovrševalo. Ko bo izvršeno to, kar je določeno za letos, se bode oddahnili tisoče prebivalcev ob Dravi, a delo samo bo prineslo tudi zaslužek. Prepričan sem, da bodo prebivalci s poštenim in kolikor mogoče cenjenim delom pripomogli, da se v njihov prid čim več s tem denarjem naredi.

Poslanec Ivan Vesenjak.

VOLUHAR ALI KRTICA.

Med najhujše škodljivice kmetijstva spada nedvomno: voluhar ali krtica. Posebno pri sadjarstvu, vrtnarstvu in hmeljarstvu napravi nam lahko ogromno škodo. Te golazni najdemo vsepovsod dovolj, celo v kamenitih bregovih, kjer dela škodo v vinogradih, posebno pa v vlažnih nižinah, katere ji očividno prijajo. Množi se ta škodljivec prav izredno naglo in ako ne bi imel svojih naravnih sovražnikov, med katerimi so najhujši: podlasica, uharice itd. itd., bi se te golazni namnožilo toliko, da bi bilo kmetijstvo resno ogroženo.

Pri zatiranju nismo nakazani na samo eno sredstvo. Vsak čas se pojavi kak nov recept, ki se hvali kot popolnoma zanesljiv, dasiravno vsi skupaj niso veliko vredni. Polaganje karbida v rove, vlivanje karbolineja, tera, sjenje česna, zažiganje žvepla in cunja, polaganje strupa in bacilov, nastavljanje pasti, na stotine sredstev je, ki se vse izjavijo kot zanesljiva. V novejšem času se posebno rabi izkajanje rorov s strupenimi plini. Pisec tega članka je že poskušal vse mogoče, za zadnje omenjene stvari je zmetal že celo premoženje in prišel do zaključka, da nobeno teh sredstev ni sigurno. Ker je voluhar selilec, se mnogokrat zmotimo v mislih, da smo ga pregnali, dočim se je samo presel.

Najlažje pridevoluharju do živega, ako poznamo njegov živiljenjski način. Na tem temelji lov s pastmi in samostrelcami, katere so najuspešnejše. Pa tudi s samo rahlo nabasano puško ali pištole ji pridevoluhar do živega, ako imamo le malo potrpljenja. Rovi voluharja so dolgi po 20 metrov, a nikjer niso odprtih, kakor pri mišeh, znamenje, da voluhar prepriha ne tripi. Ako se mu kje slučajno kak rov odpre, takoj pride in ga zamaši. Tu nastavljajo lovci na voluharje po poklicu pasti in pri mašenju rorov zajde on v njo. Tu ga lahko počakamo tudi s puško, ki jo naslonimo na rogovilo in sprožimo, čim prične mašiti rov. To bo gotovo v četrt ure, ali vsaj ne veliko pozneje. Iz opreznosti odpremo rov na več krajin; katere on najprej zamaši, tam je gotovo bližu. Ostanejo oni odprtih, tako voluharja ni več tam. Tudi krt svoje rove zamaši veliko pozneje in se nam torej zamenjava ni bati. Res porabimo precej časa za ta posel, ali pomisliti moramo, da ta odtehta obilo vškodo, katero bi povzročil škodljivec in njegovi potomci. Opominiti bi še bilo, da ne živi voluhar v zakonu, temveč voluharica sama skrbi za naraščajevu prehrano in bi iskanje samca pri samici bilo brezuspešno.

KMETOVALCI, ZATIRAJTE ŠKROBOTECA!

Izredno veliko škodo povzroča letos na travnikih plevel, ki smo ga dozdaj vse preveč podcenjevali in omalovali. Je to škroboteč ali lošec, na Koroškem uškanc — Klappestopf, Alectorolophus major in minor. Lansko in letošnje stalno deževno vreme prav posebno pospešuje razvoj in razširjenje tega plevela, ki v laškem okraju pokriva mnoge stradane travnike v bregovitih legah nahal rumeno pisani preprogi. Na žalost se večina kmetovalcev ne zaveda škode, ki jo povzroča ta škodljivec. Ta rastlina ni namreč navaden plevel, ki daje manjvredno krmo, ampak je napolzajedalec, ki podobno kakor pri detelji pojalmik sosa do cvetenja hrano iz korenin žlahtnih trav. Trave naravnemu začnejo hirati in zamrejo ter vidimo, da se ruša travnik, zaplevljenega z škrobotečem, vedno bolj redči in vedno bolj rjav. Nazadnje nam ostane na travniku le še za krmo ničvredni škroboteč in tuintam kaka trda, nizka trav. Škoda je torej ogromna. Kmetijski referent g. Sušič poroča, da se je ta plevel tudi na Gorenjskem tako razpasel, da povzroča marsikje večjo škodo kakor suša in da vsled zaplevljenju travnike skozi dve do tri leta kosili redno pred cvetenjem lošča. Seme ostane namreč do tretjega leta v zemlji kaljivo, radi tega je temeljito zatiranje izvrševati par let. Manjši pridelek, ki ga dobimo dve ali tri leta vsled prezgodnje košnje, se bo pozneje bogato plačal z obilo dobre in zdrave mrve. Kmetovalci, pokosite torej vaše z škrobotečem zaplevljenje travnike čimprej — predno po škrobotečem odsvetel in dozore!

Lošec pa se da prav lahko zatrepi tudi s primernim oskrbovanjem in gnojenjem travnikov. Zanimiv poskus je napravil tozadenvno gostilničar in posestnik g. Henke v Laškem. Pognoil je letos spomladis svoj skrajno stradani in absolutno s škrobotečem zaplevljeni travnik v Strmci na površini štirih orovalov z 8 q superfisata iz tovarne v Hrastniku in na temu travniku se je dogodil naravnost čudež. Kjer je bila lani le nizka in redka kislá travska z škrobotečem, raste letos kot na njivi bujna črna detelja s sladko travo, ki je tako gosta, da izgleda ruša kot blazina. Naravno je tudi izginil povsem škroboteč. Kako ubogo izgleda v primeru sosedni, ne pognojeni, vsled samega škroboteča rumeni preprogi podobni travnik! Vsekako jako poučen primer, o katerem razmotrovajo vse sosedje in tudi drugi mimoidoči kmetovalci in popotniki.

F. Wernig, Laško.

Sv. Jakob v Slov. goricah. V nedeljo, dne 22. maja je imel tukaj lepo in zanimivo predavanje o škodljivcah na trkah in o načinu skopljenja g. srezki referent Ivan Zupan. Natlačeno poln šolski razred in hodnik je pokazal, kako se naši vinogradniki in viničarji zanimajo za take stvari. Dal nam je lepe nauke, kako posebno ravnati s trtami, ki so trpeče vsled slane. Slana je v tukajšnjih vinogradih povprečno uničila za letos ves pridelek do polovice. So uničeni deloma tudi celi vinograji in marsikateri vinogradnik bo letos imel celo leto obilno opravka v vinogradu, a enega si bo lahko prihranil, to je trgatev. Treba nam je v resnični koraj, da bodi človek delat in oskrbovat, kjer že naprej ve, da v jeseni ne bo imel za to populoma ničesar drugega, kakor upanje, da bode prih

navadno nima povoljnega učinka, ker je preslab. Prav uspešno sredstvo je tudi sama milnica ali zavojček tobaka, kuhan v litru vode.

Zgodni sad. Pred tednom dni so bile zrele prve črešnje, takoj za njimi se vrste druge, konec junija pridejo prve breskve, marelice in hruške. Med tem termini zori ribizel in maline. Pri vsakem gospodarstvu bi morali imeti vsaj kako drevo zgodnega sadu, da imajo naši malčki kaj prigrizka, kateri je za nje tako zdrav in potreben, kar najbolje kaže to, da otrok z vsem srcem hrepeni po sadu in ga celo krade, kakor se drugače greha boji. Da se pa to ne bo dogajalo in se otroci na tativino ne navadijo, skrbite stariši, da bo povsod posajeno in pocepljeno nekaj zgodnjega sadja.

Mala oznanila.

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda 75 par. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znakah. Upravnštvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znakma za odgovor.

Naznjam, da otvarjam v ordinacijskih prostorih dr. Neuwortha v Gospoški ulici 46-I. v Mariboru s 1. junijem 1927 svojo zdravniško prakso.

Med. univ. Dr. JOS. IVANŠEK.

POZOR VINOGRADNIKI!
Brizgalnice proti peronospori! Sistem »Non plus ultra« in sistem »Jessernigg« ter nahrbne žvepalnike »Vulkan« izdeluje in razpoljuje proti garanciji in v najboljši izpeljavi in kvaliteti Domača izdelovalnica vinogradniških aparatov.

Andrej Frank in sin, Ptuj.
Zahtevajte cenike! 729

Gonilne jermene za žage, mlinice, mlatilnice itd. priporoča Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova cesta 13. 787 1-10

Kovček in potne torbice vseh vrst in velikosti najceneje pri Ivanu Kravos, Maribor, Aleksandrova cesta 13. 788 1-10

Cunje, krojaške odpadke, staro želesje, kovine, kosti, papir, glazevino kupuje in plača najbolje A. Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. — Iščem stalne nabiralce in nakupovalce. 745

Mlinarskega učenca, zdravega močnega iz pošte nehiše, sprejme proti majhni mesečni plači in celi oskrbi paromlin J. Zadravec, Središče ob Dravi. — Predstaviti se je osebno. 736

Služkinja, bolj priletna, ki zna opravljati vsa domaća dela in tudi kuhanje in je vajena na otroke, se sprejme takoj. Bezejak V. Tezno 80, Maribor. 733 2-1

Organist in cerkovnik, event. tudi posojilniški ali občinski tajnik, se priporoča čast. duh., za primerno službo. Najraješ, kjer bi tudi žena v župnišču gospodarsko in poljedelsko delo lahko opravljala. Cenj. ponudbe na upravo lista, pod pridana in zanesljiva zakonca. 721

Služba organista in občinskega tajnika na Tinju pri Slov. Bištrici je razpisana. Nastop službe 1. julija. Rokodelci imajo prednost. Župni urad Tinje na Pohorju, dne 15. maja 1927. 695

Oskrbnik z dolgoletno prakso, z lepimi spričevali, zmožen vseh gospodarskih strok, išče službo. Naslov v upravnosti št. 36. 749

Močen pekovski učence se takoj sprejme. Pekarna Koren, Maribor, Koroška cesta 47. 764

Išče se poštena deklica, ki bi opravljala vsako delo, ljubiteljica otrok in se poleg tega lahko privadila v trgovini. Ponudbe pod »Poštenost«, poštno pošte, Slov. Konjice. 754

Starejši boljši hlapec, dobro šolan išče službo. Naslov pove uprava lista. 781

V najem vzamem gostilno z majhnim posestvom, Naslov Z. m. K. Sv. Lovrenc na Dr. polju. 784

Posestva zelo ugodno na prodaj — mline, gostilne na prodaj in najem, nakup malih posestev primernih za vpojeno duhovniškega posredovalnika »Marstan«, Maribor, Koroška c. 10-I. 789

Dobro ohranjen klavir, znamke Soh., Böhsner, temnorjav, pomeni proda Ivan Senica, Šoštanj. 783

Proda se dobro ohranjen parizer voz in lepa lahka kočija. — Cena ugodna. Župnišče Gornja Polškava. 772

Minoritski samostan v Ptaju ima za prodati 30 kub. metrov hrastovine, stoeče ob glavni cesti pri Novi Cerkvi v Halozah, Ravno tako 1000 kub. met. bukovine. V svoji kleti v Ptaju ima večjo količino vina, lanskega in predlanskega. Tudi eno kočijo fijakersko na prodaj. Rad bi pa kupil en koleselj z lepim konjičkom vred. 727

Posestvo na prodaj! Posestvo leži v lepem kraju Slov. goric, meri 15 oralov, je sadosnik, 1 oral vinograda, hiša in gospodarska poslopja v lepem stanju. Cena zelo ugodna. Naslov v upravi lista. 746

Nova hiša z dobridočno gostilno, gospodarskim poslopjem in 15 oralov zemlje, 20 minut od kolodvora, se proda. Naslov v upravnosti. 778

Vinogradsko posestvo, velik sa donosnik, njive, travnikov za 10 glad živine, rodotovita zemlja, lepa lega, okolice Maribor, na prodaj. Natančnejše pojasni Sepec, Maribor, Grajski trg 2. 774

Nova hiša z dobridočno gostilno, gospodarskim poslopjem in 15 oralov zemlje, 20 minut od kolodvora, se proda. Naslov v upravnosti. 778

Vinogradsko posestvo, velik sa donosnik, njive, travnikov za 10 glad živine, rodotovita zemlja, lepa lega, okolice Maribor, na prodaj. Natančnejše pojasni Sepec, Maribor, Grajski trg 2. 774

Pri Mali Nedelji se bode vršili v četrtek 9. junija veliki živinski sejem. Kupci in prodajalci se vladivo vabijo. 762

Borov les, okrogel, event. tudi žagan, kupi večjo množino tt. Al. Neudauer, izvoz lesa, Gor. Radgona. 751

Nova hiša z dobridočno gostilno, gospodarskim poslopjem in 15 oralov zemlje, 20 minut od kolodvora, se proda. Naslov v upravnosti. 778

Pri Mali Nedelji se bode vršili v četrtek 9. junija veliki živinski sejem. Kupci in prodajalci se vladivo vabijo. 762

Ako se v navedenem času ne udeleži zadostno število zadružnikov, se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor pri vsem številu zadružnikov. 782

IZJAVA.

Kdor bo posojeval denar mojemu sinu Alojziju Novak na moj račun, bo gotovo zgubil, ker jaz nisem plačnik za njega; je doleten, izučen in oženjen.

Sv. Lenart nad Laškim, dne 25. maja 1927.

Janez Novak.

757

Dražba lova.

Lov občine Velenje se bode dal v zakup za bodočo lovsko zakupno dobo potom javne dražbe dne 7. junija t. l. v občinski pisarni v Velenju ob 10. uri dopoldne.

Lov občine Podgorje se bode dal v zakup dne 10. junija 1927 pri srezkem poglavaru v Slovenjgradcu, soba št. 2, ob 10. uri dopoldne.

Dražbeni pogoji so razvidni pri srezkem poglavaru v Slovenjgradcu med navadnimi uradnimi urami. 756

Hranilnica daje posojila na zemljišča, po najnižji obrestni meri. Vse prošnje rešuje brezplačno.

786

Najvarnejše in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarnem zavodu, ki obstoji že 64 let

Celjska mestna hranilnica

v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Za hranilne vloge jamči **še mesto Celje** z vsem premoženjem in vso davčno močjo

Kose, prvovrstnih znakov, brusne kamne, kosirje, kupite najceneje v trgovini Franc Senčar, Mala Nedelja. Prepricajte se.

726 2-1

Iščem posestvo, boljšega izgleda v bližini železnice v nakup. Ponudbe s ceno na Ivan Krajnc Zalec 100. 780

Prodam valjčni mlin ob Muri na novo postavljen na prometnem kraju, zraven je 3 orale zemlje, in novo zidana hiša s 3 sobami in shrambo. Zraven klet in hlevi ter sploh sve kar se potrebuje pri gospodarstvu. Naslov pove uprava. 767

Kmečki mlin vzamem v najem, tudi na tretjino, ter želim na tančna pojasnila o pogojih in o stanju mlina. Posredniki dobijo nagrado. Ferdo Bratina, pošta Marenberg. 790

Hiša, nova, pripravna za trgovino se proda. Dolgoše 83, Maribor. 763

Travnik z 3 orali z obema košnjama na Pečlarskem pri Pragerskem se da v najem. Župnišče Gor. Polškava. 770

KMETJE! BUČNO OLJE dobiti v zamjenjavo za bučne jedrje in preše z navržkom v tovarni bučnega olja J. Hochmüller v Mariboru. Pod mostom 7 (Magdalena). Po nizki ceni dobiti najredilnejše otrobi. 769

Hrastove podnice, ostromorbne, 2,65 m dolge, 44 mm debele, 19 do 28 cm šir. Hrastove hlove, 2,7 m dolge, ob 30 cm sred. premera navzgor, kupi večje množine tt. Al. Neudauer, izvoz lesa, Gor. Radgona. 750

Borov les, okrogel, event. tudi žagan, kupi večjo množino tt. Al. Neudauer, izvoz lesa, Gor. Radgona. 751

Vse vrste umetnih gnojil kakor superfosfat, kalijev sol, apneni dušik, čilski soliter in tomažev žlindro ima vedno po ugodnih cenah v zalogi tvrdka Lovro Petovar, Ivanjkovec. 682

Pri Mali Nedelji se bode vršili v četrtek 9. junija veliki živinski sejem. Kupci in prodajalci se vladivo vabijo. 762

Cenj. odjemalcem vladivo naznanjam, da je dospela večja množina lepega volnenega suknja, za ženske in moške obleke.

V zalogi vse manufakturo spadajoče potrebske in velika zaloga gotovih moških in deških oblek, gumi-plaščev, športnih jopičev in usnjatih sukenj.

Za obilen obisk se priporoča

IVAN MASTNAK

Celje, Kralja Petra c. 15.

785

Naznanilo!

Cenj. odjemalcem vladivo naznanjam, da je dospela večja množina lepega volnenega suknja, za ženske in moške obleke.

V zalogi vse manufakturo spadajoče potrebske in velika zaloga gotovih moških in deških oblek, gumi-plaščev, športnih jopičev in usnjatih sukenj.

Za obilen obisk se priporoča

IVAN MASTNAK

Celje, Kralja Petra c. 15.

785

Krekova posojilnica v Mariboru

reg. zadr. z neomej. zav.

Meljska cesta 10

sprejema vloge po najugodnejših obrestih, vezane vloge obrestuje po dogovoru, posojila daje proti sigurnemu dvakratnemu oseb. poroštvi in na vknjižbo. Somišljenci, nalagajmo svoje prihranke le v svojih hranilnicah,

ki nam nudijo najboljšo varnost. 779

izrekamo zahvalo vsem, ki so njej v zelo kratki bolezni prihitali na pomoč. Posebno pa se zahvaljujemo gg. pp. frančiškanoma iz Maribora za sprevod, gosp. kanoniku Čižku v Jarenini za v cerkvi oznanjeni pogreb in za zvonjenje ob uri pogreba. Zahvaljujemo se tudi omladinski godbi in pevskemu društvu za žalostinke, mnogoštevilnemu občinstvu za udeležbo od blizu in daleč, kakor tudi tudi vsem sorodnikom in sedom za poklonjene krasne vence in končno vsem, ki so izkazali dragi rajni čast na njeni zadnji poti.

V preranem grobu budi ti zemljica lahka.

Meljski hrib, dne 29. maja 1927.

768

JOSIP KOS, soprog in jokajoči otročiči.

786

Najvarnejše in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarnem zavodu, ki obstoji že 64 let

Celjska mestna hranilnica

v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Za hranilne vloge jamči **še mesto Celje** z vsem premoženjem in vso davčno močjo

786

Hranilnica daje posojila na zemljišča, po najnižji obrestni meri. Vse prošnje rešuje brezplačno.

786

TOVARNA STROJEVIN LIVARNA ŽELEZA

J. PFEIFER ml., Hčere pri Mariboru

Izdeluje mlatinice za roto, vitez za 1 in 2 konja,

večalnice, slanoreznice, sadne mlince,

brave za travnike, reporšnice, koz-

rzuolušnice, id. — Popravilo vseh

strojev in motorjev, vse hrvine iz</

Januš Golec:

Pagatl.

(Iz življenja in žalostne smrti udomačenega lisjaka.)

Se ne spominjam več, ob kaki priiliki smo kurili pred vojno pri Sv. Pankraciju na Kozjaku kres. Pri plamtečem kresu mi je ponudil stari Kočnik iz vreče kot mače malega lisjaka. Živalca je samo pihala, bila krotka in sem jo zbasal v žep na suknji.

Po vstopu v svojo kaplansko sobo sem prvezal lisjača za motvoz k svoji postelji, da mi ne bi ušlo v noči. Drugo jutro je bil odgrizzen motvoz, lisjaka nikjer, čeravno so bila okna ter vrata prav skrbno zaprta. Pretaknil sem bogzna kolikokrat celo sobo, zaman. V noči, ko sem spal, me je prebudilo kraspanje v žimmici pod menoj. Nekaj je grizlo, kraspalo in zopet je bila popolna tišina . . .

Ravno o remšniški kaplanički je zapisal rajni župnik Jurij Žmavc v kroniko, da tamkaj straši prav opasno. Domišljija o nočnih strahovih me je nagnala čisto pod odejo, ko se je ponovilo pod menoj rožjanje, ki je bilo resnično in ne kake sanje, ker sem bil vzbujen bolj nego nedaj po dnevnu. Skočil sem iz postelje, prižgal luč, dvignil žimmico iz postelje, posvetil med peresa in izza teh me je pozdravilo dvoje lisičjih očesc. Lisjaček se je bil zatekel med peresa v žimmici in me strašil. Izvlekel sem ga, prvezal ponovno za postelj in tako sem ga našel tudi drugo jutro.

Največjega veselja s tem mladim lisjakom nisem imel jaz, pač pa moj župnik, kateremu sem podaril rade volje živalca. Lisjak je dobil ime Pagatl, bil je čisto krotki in jedel je vse, kar se mu je dalo. Že koj skraj se je znal postaviti po robu s pihanjem mačkom in psom. Omenjene domači živali so se kmalu navadile na novega gosta in ga pustile pri miru, ker je užival posebno dejansko ljubezen od strani g. župnika. Ženske niso bile navdušene za lisičjega župnikovega ljubčka, saj je para preveč smrdel in ni bil nič kaj snažen. Rasel je hitro ter postajal za kuhičino vedno večja nadloga. Tudi g. župnik je pristal s časom na to, da se Pagatl prikleni na dolgo verigo in ga prestavi iz kuhičine v klet na dvorišču, kamor so shranjevali po zimi repa za svinje. Lisjak je bil na takoj dolgi verigi, da je segla dolni v klet in še precej daleč na dvorišče. Ko mu je bila enkrat omejena svoboda z verigo, je ostal Pagatl krotki le za domače, katere je vse poznal dobro, nad tujcem je pa jeznorito zapihal in mu kazal zobe. Klet je celo prekopal, a najrajsi je sedel pred kletjo na leseni kladi in opazoval od tamkaj v vsej ponižnosti kure, gosi, race in pava, ki je vozil svojo ošabno kočijo med kuretino. Ako je znal pretkanec lisičji, da ga je opazovalo od daleč človeško oko, je kure samo poželjivo gledal, storil ni nobeni prav nič zlega. Kakor hitro je bil čisto sam, je planil med koški s klade in bliskoma je izginil s kurjo pečenko v klet. Zanimivo ga je bilo opazovati, ako so mu dali kuhane svinjske kožice (ki se odrežejo od špeha). Teh ni pojedel, ampak jih hrani kot vabo za kurji lov. Kakor hitro se je čutil neopazovanega, je smuknil z glavo za zggoraj omenjeno klado, nategnil jermen na vratu in se prikazal izza klade brez verige v polni prostosti. V gobec si je natlačil kožice in jih raznesel po dvorišču tako daleč, kakor je segla dolžina njegove verige. Ko je opravil ta posel, je bil za klado in od vrata mu je bingljala veriga. Sedel je na svoj opazovalni stolec in motril čisto miroljubno kurje kraljestvo. Petelin je iztaknil nastavljeni kožice in poklical svoje družice na pojedino. En prestrašeni kokodajsk in Pagatl je smuknil v klet s slastnejšo pečenko, nego so bile kuhične svinjske kožice. Upal se je vedno le nad kure, ne nad gosi, race ali celo nad pava. Ta pretkani lov na kure je bil v največjo zabavo g. župniku, ženske so bile pa drugega mnenja in v župnikovi odsotnosti je občutil Pagatl večkrat, kaj sta glad in poleno preko hrbta.

Iz malega lisjačka se je razvil že po enem letu močen ter dobro rejen lisjak, katerega je hodilo vse gledati in se čudit njegovi krotkosti. Vsak župnikov gost je bil povabljen, da si je ogledal Pagatl in pohvalil njegove talenta.

Enkrat se je divil nad lisjakom agent, ki je prodajal one zname alfa-kotle. Dekla je božala Pagatl po glavi, ta je sedel na kladi in se zadovoljno dobrikal svoji znanki. Stegnil je roko proti lisičji glavi še ta agent. Ni utegnil živali niti se dotaknil, že mu je pregrznil lisjak kazalec na desni roki skozi in skozi. Dedeč je zakričal, izdrl z vso silo svoj prst izpod lisičjih zob, si obliznil kri iz rane, vtaknil

obgrzeno roko v žep in bežal preko dvorišča v bližnjo gostilno.

Tujcev Pagatl ni maral, napram domačim je bil čisto krotki in od treh domačih psov, od katerih sta bila dva lovska, se ni zmenil nobeden za udomačenega lisjaka.

Haska od razvajene živali ni bilo nobenega, pač pa prav izdatna izguba glede kurjega ropa. Kljub temu je ostal Pagatl v največji milosti pri g. župniku, ki mu ni samo privočil neumnih kur, da, smeal se je na ves glas, če je videl lisjaka, kako je čapnil po kuri in hušnil v klet.

Pagatl smo imeli že cela tri leta in si lahko vsakdo predstavila, koliko kur je romalo v tej dobi skozi njegov roparski želodec.

In baš ono zimo, ko je stopil Pagatl v četrto leto, je g. župnik bolehal in moral zgodaj v postelj. Nekega prav mrzlega večera je lisjak odtrgal verigo malo pod vratom in se sprehajal ter lajal čisto prosto po dvorišču. Dekla je drznež ulovila in zvezala pretrgani lanec z žico. Krog 11. ure v noči je bil mrcina zopet samo s koščekom verige na dvoru in tedaj bi ga bil moral iti jaz priklepat. Ko me je klicala gospodinja, naj bi ugnal zverino, sem se potuknil, kakor bi ne slišal, ker sem bil uverjen, da Pagatl ne more preko plota in ga bom priklenil zjutraj, predno bom šel maševat.

Drugo jutro mi je zginil lisjak čisto iz skrbi in odpravil sem se v cerkev, ne da bi bil pogledal na dvorišče. Stopivši po službi božji iz zakristije, sem ugledal že od daleč Avbrehtovega Mundeka, ki je nesel za zadnji nogi na palici preko rame veliko lisico, kateri je bingljal kos verige od vrata.

Ta pogled mi je pojasmil žalostno usodo našega Pagatla in zelo me je zaskrbelo, kaj bo rekel g. župnik. Zmužal sem se skozi vrata na župnišču in jo ubral kar preko stopnic v svojo sobo. V pisarni je pokašljeval Pagatlov krušni oče, ko je vstopil fant z lisjakom preko rame. G. župnik kot lovec je bil vesel lisičjega plena in pogladil lepo in veliko žival preko hrbta. Na poti od repa proti vratu je zadel župnikova roka na jermen krog vrata in na bingljajoči kos verige. Gospod se je ustrašil in kriknil bolestno:

»To je moj Pagatl!«

Dečko je razlagal nedolžno, kako se je zmotil lisjak v temni noči med njihove gosi v hlevu in bil tako drzen, da niti bežal ni pred psom, ki se je zaganjal vanj. Lajanje psa je spravilo vse po koncu. Lotili so se ponočnjaka z vilami in ga pobili do smrti. G. župnik je poslušal mirno poročilo o žalostni smrti več nego triletnega Pagatla, ni fantu nič zameril, ker mu ni ubil nalač najdražje živali, še goldinar mu je dal, ker je prinesel ubito žrtev v župnišče.

Župnik je dobro znal, kdo je kriv smrti Pagatla in sva jih tudi slišala z gospodinjo, kakor sva pač zasluzila radi malomarnosti. Zažugano name je bilo, da ne bo prihodnjo pomlad na farovškem dvorišču samo eden Pagatl, ampak več, če tudi bodo pomorili vse kure, gosi, race in celo še pava.

Potrti gospod se je kujal nekaj časa nad menoj, niti posmihati se nisem upal njegovi žalosti ter užaljenosti.

Po sreču in odkrito povedano, jaz sem bil Pagatlove smrti vesel, ker je tudi moj želodec prijatelj kurje pečenke in ne samo lisičji.

Zažuvanje za rajnim Pagatlon se je poleg primera hitro, ker čas ozdravi vse, vendar g. župnik kljub pretjni ni naročil ubitemu lisjaku nobenega naslednika.

VOZNI RED

veljaven od 15. maja 1927 se dobi v prodajalnah TISKARNE SV. CIRILA v Mariboru. Cena za komad Din 2—.

LEPO POSESTVO

z pritiklinami, spadajoče v zapuščino po Janezu Deželak, pd. Ivšek, iz Kuretnega pri Laškem, kakor tudi premičnine se proda na prostovoljni sodni prodaji na licu mesta v Kuretnem v nedeljo, dne 12. junija 1927, ob 2. uri popoldne, skupno ozir. posamezno. Skupna izkliscna cena je 200.000 Din. Zraven spada tudi lep gozd v približni izmeri 60 oralov. Natančnejši pogoji se izvedo pri notarju dr. Francu Prisljanu v Laškem.

Krapinske Toplice

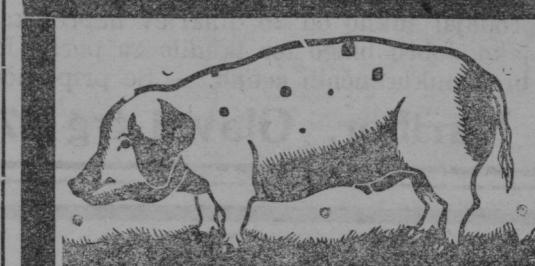
pri Zagrebu Hrvatska, 42° C termalna voda in blato, zdravi reuma, iščas, ženske bolezni itd. V pred- in posezoni znatni popust od redne sezonske cene, poleg tega še poseben dogovor za 20 dnevne bivanje za paušalno ceno od 1280 Din (stanovanje, kopelj, oskrba, vse pristojbine in zdravnik). Početak sezone 18. majnika.

Podrobna obvestila in prospekti daje kopališka uprava. 528

Naznanjam, da sem prevzela po mojem možu vodstvo trgovine, ter se priporočam cenj. občinstvu za nadaljnjo naklonjenost kakor je bila do sedaj izkazana naši trgovini.

Prevzamem vsa popravila urarske in zlatarske stroke, ter jamčim za ceno in solidno delo.

ANTONIJA STOJEC
URARSKA TRGOVINA
MARIBOR, JURČIČEVA UL.

Kot prva po-moč pri obo-ljenju prašičev ter v zabran-jenje dečicese je izkazal v ne-štetih slučajih kot edino uspešno zdravilo

SADNIKARJEV ZDRAVILNI PRAŠEK ZOPER OBOLENJE PRAŠIČEV.

To vedno učinkujoče aleopatično sredstvo, očisti prebavila in odvaja iz njih kužne bacile. Pospešuje tek in rejd zdravim živalim ter pri obolelih pravočasno uporabljen zabrani rdečico. Previden rejec imej ta präsek vedno doma! Če se pošlje denar naprej, poštne prosto, sicer po povzetju. Izdeluje in razpošilja z natančnim navodilom samo Lekarna Mr. Stanko Hočevar, Vrhnika št. 101.

V zalogi so vsa druga zdravila! 758

Da se mi fine otročje nogavice ne po-kvarijo, ker imam ogromno zaloga, pro-dam iste začasno po čudovito nizki ceni

R. Stermecki, Celje**POSOJILNICI V VOJNIKU**

r. z. z. n. z.

ki Vam obrestuje prosté vloge po 6% in vezane po do-govoru. Retni in invalidni davek plačuje posojilnica iz lastnega. 600

Točna in solidna postrežba!

Ustan. 1909.

Kilne pase

trebušne obvezne, proti visečemu trebulu, potujočim ledvicam in zniženju želodca, gumijeve nogavice in obvezne za krčne žile. Umetne noge in roke, korsete, ber-gle, podlage za ploske noge, suspenzorije in vse aparate proti telesnim poškodbam izdeluje staroznana tvrdka

Franc Podgoršek, bandažist, Maribor

Slovenska ulica 7.

Pismena naročila se točno izvršujejo ter pošiljajo po povzetju.

SOMIŠLJENIKI

šrite naš list!!!!

TEŽAKOVO HRANILNO IN ZDRAVIL. OLJE ZA ŽIVINO

je najboljše sredstvo za okrepljenje zahirane živine, o čemer govori že več sto pohvalnic. Naročite za poskušnjo vsaj eno ročko od 5 kg za 125 Din pri tvrdki

M. TEŽAK, ZAGREB,
244 Gunduličeva 13.

KOSE

vseh najboljih vrst,

vse zajamčene

SRPE,

motike in drugo poljsko orodje kupite po najnižjih cenah pri 689

Jos. Jagodič-u
Celje, Glavni trg

Naznanilo.

Tvrdka JANKO KLUN iz Slovenjgradca naznana cenjenemu občinstvu, da otvoriti v Prevalju v lastni hiši bivšega trgovca ZIMERLA svojo popolnoma na novo opremljeno in bogato založeno trgovino z novim najmodernejsim blagom

s 1. jun. 1927

Cene zmerne!

Za cenj. in obilni obisk se najtopleje priporoča

JANKO KLUN s.r.l.

Fran Strupi, Celje

Vam priporoča svojo bogato založno steklene in porcelanske posode, sve-stiljk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prevzema vsakoršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno in na debelo.

Razpis natečaja.

Cerkveno-konkurenčni od-bor Sv. Rok ob Sotli razpisuje natečaj za kle-parska dela za pokritje stolpa. Stroški so proračunjeni na 25.000— Din. Ponudniki naj se oglasijo do 12. junija 1927 pri pod-pisanemu načelniku.

765

Načelnik: FRIC.

